

ELNÖK

Ügyiratszám: BI/4114-33/2011.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (18/2003. piac)

Ügyintéző: dr. Mádi István

HATÁROZAT

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Elnöke (a továbbiakban: **Elnök**) az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” és az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárásában

m e g á l l a p í t o t t a ,

hogy az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piac érintettsége megszűnt.

Továbbá az Elnök az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként a következő érintett piacot azonosította:

- Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca.

Az Elnök a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: **Tanács**) DH-2644-2/2008. számú határozatában (a továbbiakban: **DH-2644-2/2008. számú határozat**) jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosított Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt. (székhely: 1119 Budapest, Petzvál József u. 31-33., cégjegyzékszám: 01-10-042190, a továbbiakban: **Antenna Hungária**, illetve **AH**) jelentős piaci erejű szolgáltatóként való azonosítását az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacon

m e g s z ü n t e t i .

Az Elnök az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacon a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az alábbi szolgáltatót:

- Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt. (székhely: 1119 Budapest, Petzvál József u. 31-33., cégjegyzékszám: 01-10042190).

Az Elnök az Antenna Hungária (a továbbiakban: „**Kötelezett**” vagy „**Kötelezett Szolgáltató**”) által alkalmazandó kötelezettségek tekintetében a jelen határozatban (a továbbiakban „**jelen határozat**” vagy „**Határozat**”) az alábbiak szerint rendelkezett:

I.

A/1) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-2644-2/2008. számú határozatban az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacon” kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 102. § szerinti „átláthatóság” kötelezettség alkalmazását a jelen határozat közzétételének napjával

m e g s z ü n t e t i .

A/2) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-2644-2/2008. számú határozatban az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacon” kirótt, az Eht. 102. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget az alábbiak szerint

m ó d o s í t j a :

A Kötelezett Szolgáltató köteles az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó feltételeit, valamint díjait és a díjazási elveket jelen határozat közzétételétől számított 15 napon belül, illetve ezt követően változás esetén a változást megelőzően 30 nappal internetes honlapján nyilvánosságra hozni. A közzététel keretében a Kötelezett legalább az alábbiakat köteles nyilvánosságra hozni:

- a) A szerződés megkötésére vonatkozó eljárás, a szolgáltatás igénybevételének módja és feltételei, a szolgáltatás igénybevételének esetleges időbeli és földrajzi korlátai;
- b) A szolgáltatás alapját képező műszaki infrastruktúra kialakítása és a szolgáltatás minőségi értéke;
- c) A szerződés megkötéséhez szükséges, annak feltételét képező igénybevételi adatok listája;
- d) A szerződés módosításának esetei, feltételei;
- e) A szolgáltatás díjai, valamint a díjazási elvek;
- f) A szolgáltatás szünetelésének esetei, a díjfizetéshez kötött szünetelés esetei és az ezen esetekben fizetendő díj mértéke;
- g) A szolgáltatás korlátozásának, a szolgáltatás minőségi vagy más jellemzői csökkentésének az esetei és feltételei;
- h) Szerződésszegés esetei és annak jogkövetkezményei;

i) A szerződés megszűnésének esetei és feltételei.

A Kötelezett Szolgáltató köteles az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó feltételeit, valamint díjait úgy nyilvánosságra hozni, hogy ezen információk a Kötelezett nyitó honlapjáról legfeljebb két egyértelmű menüpont lépésben elérhetők legyenek. A Kötelezett Szolgáltató továbbá köteles az így meghatározott internetes azonosító címét (URL) a jelen határozat hatálybalépését követő 30 napon belül a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnak (a továbbiakban: Hatóság) elektronikus levélben bejelenteni, az „atlathatosag@nmhh.hu” elektronikus levélcímre történő megküldéssel, a Hatóság honlapján (www.nmhh.hu) való közzététel érdekében. A Kötelezett Szolgáltató köteles az URL cím változása esetén a változást követő 3 napon belül az aktuális URL címet a fenti e-mail címre megküldeni.

A Kötelezett Szolgáltató köteles az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó, országos földfelszíni műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozásokkal megkötött szerződések másolatát a szerződések megkötését vagy módosítását követő 8 napon belül benyújtani a Hatóság számára.

A jelen pontban kiszabott átláthatóság kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót a jelen határozat közzétételét követő naptól terheli, ezzel egyidejűleg a DH-2644-2/2008. számú határozattal előírt „átláthatóság” kötelezettség hatályát veszti.

B/1) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-2644-2/2008. számú határozatban az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacon” kirótt, az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás” kötelezettség alkalmazását a jelen határozat közzétételének napjával

m e g s z ü n t e t i .

B/2) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-2644-2/2008. számú határozatban az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacon” kirótt, az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás” kötelezettséget az alábbiak szerint

m ó d o s í t j a :

Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettsége teljesítése során a Kötelezett nem tehet különbséget az általa nyújtott „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás” nagykereskedelmi szolgáltatás vonatkozásában:

- lényegét tekintve azonos körülmények között nyújtott szolgáltatások vonatkozásában;
- lényegét tekintve azonos országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatást igénybe vevő országos földfelszíni analóg rádió műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező vállalkozás vonatkozásában;
- a szolgáltatás lényeges feltételei tekintetében.

A szolgáltatás lényeges feltételeinek különösen a jelen határozat rendelkező részének I. A/2) pontban felsorolt, kötelezően nyilvánosságra hozandó feltételek minősülnek.

Jelen pontban kiszabott egyenlő elbánás kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót jelen határozat közlését követő naptól terheli, ezzel egyidejűleg a DH-2644-2/2008. számú határozattal előírt „egyenlő elbánás” kötelezettség hatályát veszti.

C/1) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-2644-2/2008. számú határozatban az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacon” kirótt, az Eht. 108. § szerinti „kötségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség alkalmazását a jelen határozat közlésének napjával

m e g s z ü n t e t i .

C/2) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-2644-2/2008. számú határozatban az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacon” kirótt, az Eht. 108. § szerinti „kötségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget az alábbiak szerint

m ó d o s í t j a :

A Kötelezett a jelen határozat rendelkező részének I. D/2) pontjában előírt **földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatást** költségalapú díjakon köteles nyújtani. A szolgáltatásra vonatkozó költségalapú díjakat jelen határozat rendelkező részének I. számú mellékletében (a továbbiakban: **I. számú melléklet**) meghatározott tartalommal és az ott leírtak szerint az FDC költségszámítási módszer alkalmazásával köteles kialakítani.

A Kötelezett a költségalapú díjakat a jelen határozat közlésétől számított 60 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani.

A Kötelezett köteles alátámasztani, bizonyítani az Elnök számára, hogy az általa kiszámított díjak költségalapúak, és azokat az I. számú mellékletben meghatározott költségszámítási módszertan szerint alakította ki.

Amennyiben a Kötelezett költségalapú díjai megfelelnek az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök jóváhagyja azokat.

Amennyiben a Kötelezett nem nyújtja be az Elnökhöz költségalapú díjait, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, és az Elnök által elrendelt hiánypótlás sem vezetett eredményre, továbbá, ha a Kötelezett által kialakított díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, az Elnök a Kötelezett által alkalmazandó díjak tekintetében az Eht. 108. § (5) bekezdésben foglaltak szerint dönt.

A jelen pontban kiszabott költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség azon részkötelezettsége, miszerint a Kötelezett a költségalapú díjakat a jelen határozat közlésétől számított 60 napon belül köteles az Elnökhöz jóváhagyás végett benyújtani, jelen határozat közlését követő napon lép hatályba.

Az Elnök által jóváhagyott vagy megállapított díjak a Kötelezett Szolgáltató által benyújtott díjak jóváhagyása vagy az alkalmazandó díjak megállapítása iránti eljárásban hozott érdemi döntés közlését követő hó első napjától alkalmazandók azzal, hogy a Kötelezett Szolgáltató ezen időpontig a DH-2644-2/2008. számú határozat rendelkező részének I. C pontja alapján

választott, az I. C/I. pont szerint kialakított és az Elnök által jóváhagyott, vagy az I. C/II. pont szerint elfogadott díjakat köteles alkalmazni (a költségalapúság kötelezettség díjak alkalmazására vonatkozó részkötelezettsége).

D/1) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-2644-2/2008. számú határozatban az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacon” kirótt, az Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség” alkalmazását a jelen határozat közlésének napjával

m e g s z ü n t e t i .

D/2) Az Elnök a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-2644-2/2008. számú határozatban az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacon” kirótt, az Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettséget” az alábbiak szerint

m ó d o s í t j a :

A Kötelezett Szolgáltató köteles a **földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás** nyújtására, valamint a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására a honlapján nyilvánosságra hozott szerződési feltételeinek megfelelően, országos földfelszíni analóg műsorszolgáltatási jogosultsággal rendelkező médiaszolgáltatók számára, erre vonatkozó igény esetén.

A jelen határozattal módosított „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettség jelen határozat közlését követő napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg a DH-2644-2/2008. számú határozattal előírt „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettség hatályát veszti.

II.

Jogutódlás

Amennyiben jelen határozat jogerőre emelkedését követően a Kötelezett Szolgáltató tekintetében jogutódlás következik be, akkor a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szerinti jogutódja(i) lép(nek), és a jogelődre jelen határozatban megállapított kötelezettségek ezen jogutódo(ka)t terhelik.

Egyetemes (általános) jogutódlás esetén a jogelődot jelen határozat alapján terhelő valamennyi kötelezettség annak a jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva terheli a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t.

Amennyiben jelen határozatban jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató a tevékenysége végzésének feltételeit a felek akaratelhatározása alapján harmadik személy szolgáltató(k)ra átruházza (ügyleti vagy egyedi jogutódlás), úgy e harmadik szolgáltató(k) a korábbi jelentős piaci erejű szolgáltató jogutódjának minősül(nek), és terhelik a jogelő jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, a jelen határozatban meghatározott tartalommal.

A Határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A Határozat felülvizsgálatát a Határozat közlésétől számított 30 napon belül – az Elnökhöz benyújtott – keresettel a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól lehet kérni. A keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

A keresetlevél benyújtásának a Határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya, a Határozat végrehajtásának felfüggesztése a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól kérhető.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság BI/4114-33/2011. számú határozat rendelkező részének I. számú melléklete

A határozatban kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettségre vonatkozó előírások

Az Kötelezett Szolgáltató a jelen határozatban kirótt, az Eht. 108. § szerinti költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség keretében az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nyújtására vonatkozó szerződések alapján kért ellenértékre vonatkozóan előírt költségalapú díjakat a jelen mellékletben meghatározott FDC költségszámítási módszer alkalmazásával köteles kialakítani.

1. Értelmező rendelkezések

A jelen melléklet alkalmazásában:

1. Általános költség: a hálózati elemekhez/üzleti tevékenységekhez – ok-okozati elv alapján – közvetlenül vagy közvetetten hozzá nem rendelhető költségek.
2. Bemenő adat: a modellben használatos mindazon értékek, amelyek a vállalkozás működésére és a modellezett szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos gazdálkodási tevékenységre jellemzőek. Ezek csak közvetlen értékek lehetnek.
3. Bruttó érték (Gross Book Value, GBV): a jelen határozat alkalmazásában az eszköz bekerülési értékét jelöli;
4. Cellahivatkozásos érték: egy másik Excel cella értékének változtatás/módosítás nélküli átvételével kapott érték.
5. Ellenérték: a költségszámítási modell alkalmazásával kiszámított, az egyes szolgáltatások egy egységére jutó költség alapján megállapított díj.
6. Felosztandó tétel: egy homogén költségkategória költségtömege.
7. Hálózati elem: az elektronikus hírközlési hálózat (költségfelosztás céljára kialakított) részegysége, amit a hálózat egy vagy több rétegében a szolgáltatás biztosításához igénybe vett eszközök csoportja határoz meg.
8. Homogén költségkategória (homogenous cost category, HCC): olyan, azonos jellegű költségeket összesítő költségcsoport, amelyek összetevői:
  - a) ugyanolyan költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek,
  - b) ugyanolyan ártendenciáknak (azaz az adott költségcsoporthoz kötődő eszközök, illetve egyéb összetevők ára a vizsgált időszak alatt ugyanolyan mértékben változik) vannak kitéve és
  - c) a költségek és a költségmeghatározó tényező viszonya ugyanolyan költségfüggvénnyel írható le.
9. Költségmeghatározó tényező: egy adott költség alakulását befolyásoló tényező, amelynek mennyiségi változása és az általa meghatározott költségtömeg változása között függvényszerű kapcsolat létesíthető.
10. Költségszámítási modell: költségszámítási módszer és az annak alkalmazására létrehozott számítástechnikai megoldás. A költségszámítási modellhez hozzátartozik a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírása, bemenő adatainak és eredményeinek definíciójával együtt.

11. Közvetlen érték: hivatkozott elődök, műveleti jelek és operátorok nélküli érték az Excel egy cellájában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)
12. Közvetlen költség: közvetlenül egy bizonyos hálózati elemnek/üzleti tevékenységnek tulajdonítható költség.
13. Közvetett költség: olyan költség, amely közvetlenül nem rendelhető egy bizonyos hálózati elemhez, ezért megosztásra kerül két vagy több hálózati elem/üzleti tevékenység között.
14. Makrofüggvény-érték: ez egyenértékű a „Számított érték”-kel, azzal a különbséggel, hogy itt a makroval definiálunk egy függvényt/operátort.
15. Makroprogram-érték: a makro-program közbenső számítása vagy végeredménye kiírva/eltárolva egy munkalapcellában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)
16. Múltbeli költségelszámolás (Historic Cost Accounting, HCA): ez a módszer lekönyvelt értéken [történeti költségként, azaz Historic Cost-ként (HC)] veszi számba a költségeket/ráfordításokat.
17. Működő tőke (Working Capital, WC): a forgóeszközök értéke növelve az aktív időbeli elhatárolásokkal, csökkentve a rövid lejáratú kötelezettségek, passzív időbeli elhatárolások és a céltartalékok együttes összegével. A rövidlejáratú kötelezettségek között nem kell figyelembe venni a hosszú lejáratú kötelezettségek következő évi törlesztő részeitként átvezetett összeget és a halasztott kamatfizetési kötelezettséget.
18. Műsorszórás: olyan műsorterjesztés, amelynek során analóg vagy digitális rádiós, illetve audiovizuális médiaszolgáltatásokat a földfelszínen telepített - az elsődlegesen műholdas szolgáltatóra rendelt frekvenciák kivételével - rádiófrekvenciát használó, általában egyirányú adatátvitelt lehetővé tevő átviteli rendszerrel továbbítják az előfizetőhöz, vagy felhasználóhoz. Műsorszórásnak minősül a digitális műsorszóró hálózat vagy műsorszóró adó segítségével végzett műsorterjesztés is.
19. Műsorterjesztés: bármely átviteli rendszerrel megvalósuló elektronikus hírközlési szolgáltatás, amelynek során a médiaszolgáltató által előállított analóg vagy digitális műsorszolgáltatási jeleket a médiaszolgáltatótól az előfizető, vagy felhasználó vevőkészülékéhez továbbítják, függetlenül az alkalmazott átviteli rendszertől, és technológiától. Műsorterjesztésnek minősül különösen a műsorszórás, a műholddal végzett műsorterjesztés, a hibrid üvegszálak-koaxiális átviteli rendszeren végzett műsorterjesztés, emellett a médiaszolgáltatás Internet Protokoll segítségével történő továbbítása valamely átviteli rendszeren, ha a szolgáltatás jellege, illetve feltételei megegyeznek a műsorterjesztéssel, illetve ez helyettesíti a más módon megvalósított műsorterjesztést. Műsorterjesztésnek minősül az olyan műsorterjesztés is, amelyhez az előfizető külön díj ellenében férhet hozzá. A tíznél kevesebb vevőkészülék csatlakoztatására alkalmas átviteli rendszer segítségével történő jeltovábbítás nem minősül műsorterjesztésnek.
20. Nettó érték (Net Book Value, NBV): a bruttó érték kumulált amortizációval csökkentett értéke.
21. Paraméter: A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a modellezett szolgáltatás költségeinek kiszámításához szükségesek, de nem a vállalkozásból eredő értékek. (Ilyenek lehetnek makrogazdasági mutatók, feltételezésen alapuló vagy választható értékek, stb.)

22. Súlyozott átlagos tőkeköltés (Weighted Average Cost of Capital, WACC): az a minimum kamatláb névérték, amelyet a tőkének ki kell termelnie (az iparági kockázati osztály szerinti korrekciót és a tőkeáttételi szintet, azaz az idegen tőke és saját tőke arány figyelembevételét követően) ahhoz, hogy az iparágban verseny alakuljon ki a tőkebefektetés terén.
23. Számított érték: műveleti jeleket vagy módosító operátorokat tartalmazó cellatartalom alapján kapott cellaérték.
24. Tárgyév: a legutóbbi, beszámolóval lezárt és auditált üzleti év.
25. Tőkeköltés: az egyes szolgáltatások nyújtásához szükséges tőke finanszírozásának költsége, melynek különböző szolgáltatáscsoportokra jutó részei beépülnek az adott szolgáltatás ellenértékébe. A tőkeköltést úgy kapjuk meg, ha a súlyozott átlagos tőkeköltést (Weighted Average Cost of Capital, WACC) megszorozzuk a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt - üzleti vagy cégérték nélküli - tárgyi eszközök és immateriális javak éves átlagos nettó könyv szerinti értékével, a befejezetlen beruházások tárgyevi átlagos eszközértékével és a működő tőke éves átlagos értékével.
26. Üzleti tevékenységek: a vállalat üzleti folyamatainak részegységei.

2. Tőkeköltésszorzó

A költségszámítások során alkalmazandó tőkeköltés-szorzó értéke megegyezik a tárgyév utolsó napján hatályos, „műsorszórás” szolgáltatásra vonatkozó WACC-szorzóra megadott sáv alsó értékével. A WACC-szorzó értékét a Hatóság a honlapján rendszeresen közzéteszi.

3. Az FDC költségszámítási módszer

- 1) Az FDC (Fully Distributed Cost – teljesen felosztott költség) költségszámítási módszer alapján kialakított modell készítésekor a Kötelezett Szolgáltatónak olyan modellt kell kidolgoznia, amely az egyes hálózati elemek/üzleti tevékenységek költségét, majd ezek felhasználásával a szolgáltatások egységköltségét számítja ki.
- 2) Az FDC modellben a költségszámítás a Kötelezett Szolgáltató szokásos működése érdekében felmerült, ténylegesen lekönyvelt költségeken és ráfordításokon alapul.
- 3) Az FDC módszertan alkalmazásakor a költségkategóriák teljes költségtömege felosztásra kerül.
- 4) A költségek és ráfordítások felosztásának szolgáltatók által követendő alapelve az ok-okozati elv, tehát a költségeket és ráfordításokat úgy kell felosztani, hogy azok csak azokat a szolgáltatásokat és termékeket terheljék, melyek a felmerülésüket okozzák.

4. FDC modellépítési lépések

- 1) A modellépítés **első lépése** a modell tárgyevi adatainak a Kötelezett Szolgáltató legutóbbi, beszámolóval lezárt üzleti évének számviteli adataival megegyezően történő számbavétele. A modellhez szükség van továbbá a tárgyévet megelőző üzleti év auditált számviteli adataira is.

A költségalapban a következő típusú költségek vehetők figyelembe:

- Anyagjellegű ráfordítások
- Személyi jellegű ráfordítások
- Értékcsökkenés

- Egyéb ráfordítások és egyéb bevételek egyenlege
- Tőkeköltség

A pénzügyi és a naturáliában kifejezett (pl. üzemóra) adatoknak ugyanarra a tárgyévre kell vonatkozniuk.

2) A modellépítés **második lépése** a homogén költségkategóriák meghatározása és a költségek homogén költségkategóriákba sorolása.

- a) A költségalapot alkotó költségek a modellben homogén költségkategóriákba (HCC) sorolandók. Minden egyes homogén költségkategóriához költségmeghatározó tényezőt kell rendelni.
- b) A HCC-k a következő költségtípusonként kategorizálандók:
  - aa) azon tőkeköltségek (WACC), amelyek a tárgyi eszközökkel és immateriális javakkal kapcsolatban merültek fel,
  - ab) tárgyi eszközökkel és immateriális javakkal kapcsolatban felmerült értékcsökkenési leírás (DEPR),
  - ac) működő tőkéhez kapcsolódó tőkeköltség (WC),
  - ad) működési költségek és ráfordítások (OPEX).

Egy homogén költségkategória a jelen bekezdés a), b), c) és d) pontjában említett költségtípusok közül csak egy kategóriába sorolható.

- c) További követelmény, hogy az OPEX személyi jellegű költségei és ráfordításai (OPEX pay) külön költségkategóriá(k)ba kerüljenek, elválasztva az egyéb működési költségektől és ráfordításoktól (OPEX non-pay).
  - d) A működő tőke mértékének alapját a tárgyév átlaga képezi. Az átlag a működő tőke év eleji, valamint év végi értéke számtani átlagaként számítandó.
  - e) A tőkeköltség számításánál a tárgyi eszközök és immateriális javak nettó értékének (NBV) tárgyévi számtani átlagát kell figyelembe venni.
  - f) A befejezetlen beruházással kapcsolatos költségek esetén értékcsökkenési leírás nem számolható el, de a tőkeköltség számításakor az eszköz bruttó értéke figyelembe veendő.
  - g) Pénzügyi lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei a WC és DEPR típusú homogén költségkategóriákban jelenhetnek meg, az OPEX költségkategóriákban - a halmozódás elkerülése végett - nem. Működési lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei az OPEX homogén költségkategóriákban jelenhetnek meg, a DEPR és WC költségkategóriákban – a halmozódás elkerülése végett – nem.
- 3) A modellépítés **harmadik lépése** a hálózati elemek és üzleti tevékenységek meghatározása.
- a) A Kötelezett Szolgáltatónak úgy kell kialakítania a HCA-FDC költségmodell hálózati elemeit, hogy azok alkalmasak legyenek a modellezett szolgáltatások költségének kiszámítására.
  - b) A költségmodellben az alábbiakban felsorolt hálózati elemek szerepeltetendők:
    - Torony, antennatorony
    - Földhuzal hálózat

- Adóberendezés
- Antenna, antennarendszer
- Energiaellátó berendezések
- Tápvonalrendszer (adóberendezés és az antennatorony között)
- Tápvonalrendszer (épület és torony között)
- Az adóállomás telephelyétől eltérő helyen létesített hálózatüzemeltetési központ (hardver és szoftver eszközök)
- Adóállomási műszerek
- Szerviz műszerek
- Informatikai hálózat
- Irodai felhasználói szoftverek
- Telek
- Iroda épület
- Technológiai épület

A felsorolt hálózati elemek közül azokat, amelyek funkció (pl. TV, Rádió, analóg, digitális, KH, URH stb.), illetve teljesítményszint alapján tovább csoportosíthatók, külön kell szerepeltetni.

- c) Az „Adóberendezés” elnevezésű hálózati elem tekintetében a hálózati elem listát alá kell bontani a különböző típusú (pl. KH, URH stb.) adóberendezések szerint és az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás tekintetében további bontást kell alkalmazni a középhullámú és az ultrarövidhullámú rádió adóberendezések tekintetében az alábbiak szerint:

ca) Középhullámú rádió adóberendezések (KH)

maximum 1 kW adóteljesítményű adó
maximum 5 kW adóteljesítményű adó
maximum 10 kW adóteljesítményű adó
maximum 15 kW adóteljesítményű adó
maximum 20 kW adóteljesítményű adó
maximum 25 kW adóteljesítményű adó
maximum 40 kW adóteljesítményű adó
maximum 75 kW adóteljesítményű adó
maximum 135 kW adóteljesítményű adó
maximum 150 kW adóteljesítményű adó
maximum 300 kW adóteljesítményű adó
maximum 500 kW adóteljesítményű adó
maximum 1000 kW adóteljesítményű adó
maximum 2000 kW adóteljesítményű adó

cb) Ultrarövidhullámú rádió adóberendezések (URH)

maximum 0,5 kW adóteljesítményű adó (sztereo)
maximum 0,5 kW adóteljesítményű adó (mono)
maximum 1 kW adóteljesítményű adó (sztereo)
maximum 1 kW adóteljesítményű adó (mono)
maximum 2 kW adóteljesítményű adó (sztereo)
maximum 2 kW adóteljesítményű adó (mono)
maximum 3 kW adóteljesítményű adó (sztereo)
maximum 3 kW adóteljesítményű adó (mono)
maximum 5 kW adóteljesítményű adó (sztereo)

maximum 5 kW adóteljesítményű adó (mono)
maximum 10 kW adóteljesítményű adó (sztereo)
maximum 10 kW adóteljesítményű adó (mono)

- d) A hálózati elemek száma bővíthető, amennyiben a Kötelezett Szolgáltató a modellezett szolgáltatások nyújtásához a fentiekén túl egyéb elemeket is használ a hálózatában.
- e) A hálózati elemeket/üzleti tevékenységeket úgy kell kialakítani, hogy azok alkalmasak legyenek a teljes költségtömeg, tehát a nem szabályozott szolgáltatásokhoz kapcsolódó költségek megjelenítésére is.
- 4) A modellépítés **negyedik lépése** a közvetlen költségek homogén költségkategóriákból hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő terhelése, a közvetett költségek felosztása hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre, valamint az általános költségek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre osztása a közvetlen és közvetett költségek arányában.
- a) Azon HCC-k költségtömegét, amelyek egyértelműen hozzárendelhetők valamely hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez, teljes egészében az adott hálózati elemre/üzleti tevékenységre kell allokálni.
- b) Azon HCC-k esetében, amelyek több hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez is kapcsolódnak, az adott költségkategória költségtömegét megfelelő mesterséges vetítési alapok segítségével meg kell osztani az érintett hálózati elemek/üzleti tevékenységek között. A mesterséges vetítési alapoknak objektíven meghatározható műszaki, statisztikai vagy gazdasági adatokra kell épülniük. A modelldokumentáció részeként a Kötelezett Szolgáltatónak be kell nyújtania a felosztáshoz használt vetítési alapok kialakításának elveit, az ehhez kapcsolódó számításokat, dokumentációt.
- c) Azon HCC-k esetében, amelyek költségtömege nem rendelhető közvetlenül vagy közvetve – ok-okozati elv alapján – a hálózati elemekhez/üzleti tevékenységekhez (általános költségek), az adott költségkategória költségtömegét a felosztott közvetlen és közvetett költségek arányában kell a hálózati elemekhez/üzleti tevékenységekhez rendelni.
- 5) A modellépítés **ötödik lépése** a hálózati elemek/üzleti tevékenységek költségeinek szolgáltatásokra osztása.
- a) Ha egy hálózati elem/üzleti tevékenység egyértelműen hozzárendelhető valamely szolgáltatáshoz, akkor a hálózati elem/üzleti tevékenység költségtömege teljes egészében az adott szolgáltatáshoz allokálendő.
- b) Ha egy hálózati elem/üzleti tevékenység több szolgáltatáshoz is kapcsolódik, a hálózati elem/üzleti tevékenység összköltségét mesterséges vetítési alapok segítségével meg kell osztani az érintett szolgáltatások között. A mesterséges vetítési alapoknak objektíven meghatározható műszaki, statisztikai vagy gazdasági adatokra kell épülniük. A modelldokumentáció részeként a Kötelezett Szolgáltatónak be kell nyújtania a felosztáshoz használt vetítési alapok kialakításának elveit, az ehhez kapcsolódó számításokat, dokumentációt is.

- 6) A modellépítés **hatodik lépése** a szolgáltatások egységköltségének meghatározása.
- a) A szolgáltatások egységköltsége a szolgáltatáshoz rendelt teljes költségösszeg és a megfelelő teljes éves szolgáltatásmennyiség hányadosaként áll elő.
- b) A Kötelezett Szolgáltató az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás ellenértékeit az alábbi szerkezetben köteles kiszámítani és megadni:

A középhullámú (KH) analóg rádió műsorszórás szolgáltatás költségalapú sugárzási díjai

1.1. tábla

Adóteljesítmény	Nettó díjak¹ (Ft/óra)
maximum 1 kW	
maximum 5 kW	
maximum 10 kW	
maximum 15 kW	
maximum 20 kW	
maximum 25 kW	
maximum 40 kW	
maximum 75 kW	
maximum 135 kW	
maximum 150 kW	
maximum 300 kW	
maximum 500 kW	
maximum 1000 kW	
maximum 2000 kW	

Az ultrarövidhullámú (URH) analóg rádió műsorszórás szolgáltatás költségalapú sugárzási díjai

1.2. tábla

Adóteljesítmény	Nettó díjak¹ (Ft/óra)
maximum 0,5 kW (sztereo)	
maximum 1 kW (sztereo)	
maximum 2 kW (sztereo)	
maximum 3 kW (sztereo)	
maximum 5 kW (sztereo)	
maximum 10 kW (sztereo)	
Adóteljesítmény	Nettó díjak¹ (Ft/óra)
maximum 0,5 kW (mono)	
maximum 1 kW (mono)	
maximum 2 kW (mono)	
maximum 3 kW (mono)	
maximum 5 kW (mono)	
maximum 10 kW (mono)	

¹ ÁFA nélkül

5. A modellel szemben támasztott részletes funkcionális követelmények és a modell dokumentációja

- 1) A jelen mellékletben meghatározott költségszámítási modell kialakításakor a Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell, hogy beadványa tartalmazza a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírását, a modellben használt fogalmak és megnevezések definícióit, valamint a modell bemenő adatait és kimenő eredményeit, az arra feljogosított harmadik fél – így különösen a Hatóság – számára áttekinthető és értelmezhető részletességgel.
- 2) A Kötelezett Szolgáltató a kialakított és rögzített költségszámítási modelleket köteles az azok értelmezéséhez szükséges minden adattal és nyilvántartással együtt a költségszámítási modell benyújtásától számított öt évig, illetve - ha ez későbbi időpont - a modell alapján kiszámított ellenértéket alkalmazó bármely szerződéssel kapcsolatos, a költségszámítási modellel összefüggésben felmerült jogvita jogerős lezárásáig megőrizni. A Kötelezett Szolgáltatót a jelen határozat alapján terhelő, a modellek értelmezéséhez szükséges adatok és nyilvántartások megőrzési kötelezettsége nem érinti a más jogszabály által meghatározott megőrzési kötelezettségek teljesítését, így különösen a bizonylatokra vonatkozó, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben előírt megőrzési kötelezettségek teljesítését.
- 3) Olyan modellt kell kidolgozni, amely tartalmazza a következő táblázatban bemutatott rétegek szerint felépülő számítási modellt.

Szint	Leírás
Kivonatoló, átalakító és feltöltési szint (KÁF)	Adatot nyer ki a különböző adatforrásokból (főkönyv, tárgyi eszköz-nyilvántartás, műszaki modellek, adók üzemóra adatai stb.), és ezekkel tölti fel az alap adatbázist/adatállományt.
Adatszint	Az adatbázisban lévő adatokat jól strukturált adattáblákban tárolja. A felhasználók alapadatait is tartalmazza (pl. bejelentkezési adatok, fizikai elhelyezkedési adatok, kiinduló lista stb.).
Üzleti szint	A kalkulációk lényegét tartalmazza, és az érvényes adatállományon alapszámításokat végez.
Felhasználói szint	Lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy megnyissa, módosítsa és szerkessze az adatállományt, lefuttassa a modellt, és elemezze a kapott eredményeket.

- 4) A Kötelezett Szolgáltatónak az elnöki értékelés érdekében olyan szoftverrel kell költségmodelljét elkészítenie és benyújtania, amelyet a MS Excel olvasni és működtetni képes, amely tehát MS Excellel való ellenőrzést, futtatást is lehetővé tesz.
- 5) Az alkalmazásokkal kapcsolatos követelmények:
  - a) A modell mellé csatolni kell a rendszerkövetelmények leírását, amely tartalmazza
    - aa) az alkalmazások alapjául szolgáló operációs rendszert (azaz Windows XP, Windows 7, stb.);
    - ab) az alapul szolgáló alkalmazás verziójának pontos meghatározását (azaz MS Excel 2003, MS Excel 2007 stb.);
    - ac) a merevlemezre mentett futtatáshoz szükséges környezetet (szükséges-e és ha igen, akkor milyen környezetet [pl. könyvtárszerkezetet] kell létrehozni, és hogyan kell

abba behelyezni [lementeni] a modellt ahhoz, hogy annak működését és megfelelőségét a hatóság képviselői vizsgálni tudják).

- b) A modell a beadványpéldányról csak olvasható (read only) formában nyitható meg a benyújtott modell és az adatok épségének megőrzése érdekében.
  - c) A modell átláthatósági vizsgálatának érdekében úgy kell azt elkészíteni, hogy futtatható legyen a beadványpéldánytól eltérő helyen (írható/writable) környezetben (merevlemez/HDD) is. Az ehhez szükséges környezet létrehozásához szükséges információkat a dokumentációban fel kell tüntetni.
  - d) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett sorokat vagy oszlopokat tartalmazhat.
  - e) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett munkafüzeteket tartalmazhat.
  - f) A cellákat és a munkafüzeteket nem szabad védelemmel ellátni (jelszóval vagy más módon) és nem szabad zárolni sem.
  - g) A képleteknek láthatóknak kell lenniük.
  - h) A makróknak hozzáférhetőknak, és read only körülmények között is futtathatóknak kell lenniük.
  - i) A modell dokumentációjának teljes körű logikus levezetést kell tartalmaznia.
  - j) Ha a modellt a Kötelezett Szolgáltató megbízásából független tanácsadó készíti el, ezt a felet fel kell kérni, hogy tegye lehetővé, hogy a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférjenek a modellhez. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell a Kötelezett Szolgáltató és tanácsadójának írásos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy a modell vizsgálatában előbb felsorolt, érintett felek hozzáférhessenek a modellhez. A Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadóknak titoktartási megállapodásokat kell aláírniuk mind a Kötelezett Szolgáltatóval, mind pedig a Kötelezett Szolgáltató által bevont tanácsadókkal.
- 6) A modellek használatával kapcsolatos követelmények:
- a) Átláthatóság. A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy a Hatóság vagy az általa bevont tanácsadók vizsgálhassák annak működését. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni legalább a bemenő és a számított adatokat, illetőleg az alábbi változtatható értékeket:
    - aa) Közvetlen értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: fehér)
    - ab) Cellahivatkozással értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: világoskék)
    - ac) Közvetlen értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világossárga)
    - ad) Cellahivatkozással értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világoszöld)
    - ae) Eredmény (keresett költség-alapú ár (javasolt betűforma: félkövér sötétkék))
  - b) Működésbiztonság. A modellt alkalmassá kell tenni arra, hogy annak vizsgálata/működtetése során minimális legyen a véletlen hibássá vagy működésképtelenné tétel veszélye. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni az alábbi változtatható értékeket:
    - ba) Számított értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: világos rózsaszín)
    - bb) Makróprogram-értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: narancssárga)

- c) A bemenő adatok és paraméterek modellbéli eredetije csak munkalap-cellákban lehet (a makró-programok és a nevesített argumentumok <Named arguments> is az eredeti cellákból kiolvastva használhatják fel őket).
  - d) Azokat a bemenő adatokat és a paramétereket, amelyek változtatásával a végeredmény nem áll elő automatikusan, el kell látni megjegyzésekkel arra vonatkozóan, hogy változtatásuk esetén mit kell még tenni (például megnyitni és frissíteni vagy 'makrót futtatni') ahhoz, hogy a módosítás hatása a végeredményben is tükröződjön.
  - e) A képleteken felüli automatizmus (pl. makro programok írása) csak akkor elfogadható, ha azok megfelelő módon futtathatók akkor is, ha a bemenő adatokat vagy paramétereket változtatjuk.
- 7) A modelleket az alábbi dokumentumokkal kell alátámasztani:
- a) átfogó Felhasználói Útmutató, amely fejezeteinek az alábbi témákat kell lefedniük:
    - aa) Módszertani leírás. A Kötelezett Szolgáltató modelljének áttekintő és részletes leírása különös tekintettel a határozatban elő nem írt módszertani megoldásokra,
    - ab) a modell megnyitásának módja,
    - ac) az adathalmaz kiválasztása,
    - ad) adatok szerkesztésének módja, azaz hogyan kezeli a modell az esetleges adatváltoztatást (közvetlenül a modellben szerkeszthetők az adatok, vagy csak az adatbázison keresztül),
    - ae) a modellfuttatási opciók, és
    - af) a modell eredményei,
  - b) minden egyes műszaki almodell részletes leírása, beleértve az alkalmazott tervezési szabályokat,
  - c) a homogén költségkategóriák tartalmának és költségmeghatározó tényezőjének ismertetése,
  - d) a hálózati elemek, illetve üzleti tevékenységek tartalmának, lényeges jellemzőinek (pl. földrajzi elhelyezkedés) ismertetése,
  - e) a homogén költségkategóriák költségeinek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre osztásához használt vetítési alapok kialakításának elveinek ismertetése, az ehhez kapcsolódó számítások, dokumentáció,
  - f) a hálózati elemek/üzleti tevékenységek költségeinek szolgáltatásokra osztásához használt vetítési alapok kialakításának elveinek ismertetése, az ehhez kapcsolódó számítások, dokumentáció,
  - g) nem Műszaki Funkcionális Specifikáció (NTFS): az NTFS-nek tartalmaznia kell az Üzleti Szint teljes körű logikai leírását, ideértve a számszerű példákat is,
  - h) a Teszt Program átfogó leírása, valamint a modellen lefuttatott Teszt Program eredményei. Külön tesztprogram hiányában a modell ellenőrzési pontjai, valamint az elvégzett számszaki, logikai és egyéb ellenőrzések részletes leírása szükséges,
  - i) ha a modellt megbízott független külső tanácsadó készítette, csatolni kell ezen fél hozzájáruló nyilatkozatát, amely alapján a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a modellhez.

- 8) A modellt és a hozzá tartozó adatokat, a dokumentációt és egyéb - elektronikus formában rendelkezésre álló - iratokat egy írásos példányban és CD-ROM-on legalább 3 (három) példányban kell benyújtani.
- 9) A Kötelezett Szolgáltató által benyújtott modellt az alábbi dokumentációval kell alátámasztani:
  - a) Átfogó modelldokumentáció a 7. pontban leírtak szerint;
  - b) Kötelezett Szolgáltató bevont tanácsadóinak jóváhagyása arra vonatkozóan, hogy a Hatóság és a Hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a szolgáltató modellje támogatására készített jelentéseihez vagy modelljeihez;
  - c) A Kötelezett Szolgáltató erre a feladatra megbízott könyvvizsgálójának nyilatkozata a modellben szereplő adatok hitelességéről. A nyilatkozatnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:
    - ca) A modell bemenő pénzügyi adatainak egyezősége az auditált éves beszámoló eredménykimutatás és mérleg adataival;
    - cb) Az immateriális javak és tárgyi eszközök bruttó értékének egyezősége a Kötelezett Szolgáltató eszköz nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;
    - cc) A költségmodellben felhasznált műszaki nyilvántartási adatok egyezősége a Kötelezett Szolgáltató műszaki nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;
    - cd) A modellben felhasznált tény naturália adatok (pl. adók üzemóra/teljesítmény adatai) egyezősége a Kötelezett Szolgáltató számlázási, illetve egyéb nyilvántartási rendszereiben szereplő adatokkal.

Indokolás

Eleget téve az Eht. 65. § (1)² bekezdésében foglaltaknak, az Eht. 10. § (2) bekezdése alapján, az Eht. korábbi 10. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt hatáskörben eljárva – a hatáskör tartalmának változatlanul hagyása mellett az elektronikus hírközlést érintő egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CXXX. törvény 2. §-a módosította az Eht. 10. § (1) bekezdés e) pontjának jelölését 10. § (1) bekezdés 5. pontra – lefolytattam az Eht. 62-65. § rendelkezései szerinti, az „*Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca*”, valamint az „*Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca*” elnevezésű nagykereskedelmi piacok meghatározására, azon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást (a továbbiakban: **piacelemzési eljárás**).

A tárgyi eljárás során az Eht., a vonatkozó európai uniós irányelvek (így különösen: az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/21/EK irányelve az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról [a továbbiakban: **Keretirányelv**]), valamint az Európai Parlament és a Tanács 2002. március 7-i 2002/19/EK irányelve az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésekről, valamint azok összekapcsolásáról), az Eht. 62. § (2) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel az Eht. 24. § (2) bekezdésével figyelembe venni előírt, a Keretirányelv 19. cikkének (1) bekezdése alapján kiadott bizottsági ajánlások (így különösen: a Bizottság 2007. december 17-i 2007/879/EK ajánlása az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján előzetes szabályozás alá vonható érintett elektronikus hírközlési ágazatbeli termék- és szolgáltatáspiacokról [a továbbiakban: **2007/879/EK Ajánlás**]), valamint az Európai Bizottság által kiadott kapcsolódó iránymutatások (így különösen a Bizottság 2002/C 165/03 iránymutatása a piacelemzésről és a jelentős piaci erő értékeléséről az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közösségi szabályozási keretében [a továbbiakban: **Iránymutatás**]) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, a versenyjog vonatkozó szabályai szerint, a korábbi piacelemzési eljárás során kialakult jogalkalmazói gyakorlat, illetőleg a korábbi „*Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából*” elnevezésű nagykereskedelmi piac tekintetében meghozott jogerős bírósági ítéletekben (a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.346/2009/8., 2.Kf.27.418/2008/11. számú ítéletei) foglaltaknak megfelelően, a vizsgált piacok sajátosságaira tekintettel a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) valamint a műsorterjesztés és a digitális átállás szabályairól szóló 2007. évi LXXIV. évi törvény (a továbbiakban: **Dtv.**) rendelkezéseire figyelemmel jártam el.

---

² 2011. augusztus 2-áig az eljárás az Eht. korábbi 52-57. §§-aiban megállapított szabályok szerint folyt. Miután az egyes elektronikus hírközlési tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi CVII. törvény 71. § (3) bekezdése alapján a törvény rendelkezéseit a folyamatban lévő eljárásban is alkalmazni kell, a Hatóság jelen eljárásban az egyes elektronikus hírközlési tárgyú törvények módosításáról szóló 2011. évi CVII. törvénnyel módosított Eht. eljárási rendelkezései szerint jár el. A Határozat szükség szerint utal a korábban hatályos rendelkezésekre.

A Határozat indokolásában a tényállás történetleírásában az adatszolgáltatással összefüggő egyes eljárási cselekmények vonatkozásában a Tanács szerepel 2010. augusztus 11-éig, mivel azokat – mint az Eht.-nak a médiát és hírközlést szabályozó egyes törvények módosításáról szóló 2010. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: **Módosító törvény**) általi, 2010. augusztus 11-i hatályú módosítását megelőzően az Eht. 10. § f) pontjában³ biztosított hatáskört gyakorló szerv – tényszerűen a Tanács végezte.

Az Eht. Módosító törvény általi módosításának hatályba lépését követően végzett eljárási cselekmények vonatkozásában a Határozat indokolásában az Elnök, mint a fenti hatáskört gyakorló szerv került feltüntetésre.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében a 2007-2008. évek adataira vonatkozóan az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 52. § (2) bekezdése, valamint 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével, a DH/25121/2009. számú, adatszolgáltatásra irányuló eljárásban az egyes, a műsorterjesztési nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó szolgáltatások vonatkozásában külön határozattal adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő a Hatóság által nyilvántartott valamennyi, a műsorterjesztési nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó tevékenységet végző szolgáltató terhére.

A 2009-2010. évek adatai tekintetében a Tanács a DH/14271/2010. számú eljárásban – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 88. § (1) bekezdése szerinti hatósági ellenőrzés keretében – a Ket. 51. § (3) bekezdése, valamint az Eht. 2011. augusztus 3. napját megelőzően hatályos 52. § (2) bekezdése alapján 30 napos határidő tűzésével, az egyes, a műsorterjesztési nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó szolgáltatások vonatkozásában külön végzésekkel hívta fel adatszolgáltatásra a műsorterjesztési nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó tevékenységet végző szolgáltatókat.

A szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség megállapítására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor. Ennek során a Hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen megállapítottam, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a megismert, valamint a rendelkezésre álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudjam. A fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységnek köszönhetően már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkeztem azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatását, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságát garantálják.

---

³ A hatályos szabályozás szerint Eht. 10. § (1) bekezdés 5. pont.

Az adatszolgáltatásra irányuló fenti eljárások keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacon az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató, kisebb hiányosságokkal teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét. A hiányosságok pótlása és a szolgáltatott adatok értelmezéséhez szükséges pontosítások a szolgáltatókkal folytatott írásbeli adategyeztetések során történtek meg.

Az adatszolgáltatás eredményeként az eljáró hatóság összesítette, és rendszerbe foglalta a szolgáltatóktól beérkezett adatokat. A piacelemzési eljárásban a tényállás tisztázása körében – egyebek mellett – az ekként előállított adattáblákat alkalmaztam az eljárás eredményeként meghozott döntések és megállapítások kellő megalapozásához.

A 2007/879/EK Ajánlás a korábban a 2003/311/EK Ajánlás alapján az ex ante piacsabályozás tárgyát képező piacok köréből a „*Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából*” megnevezésű piacot kiemelte. A „*Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából*” megnevezésű piac ennek megfelelően nem tartozik a kötelezően elemzendő piacok közé, azonban a Tanács a DH-2644-3/2008. számú határozatával a fenti piac keretében az „*Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca*”, valamint az „*Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca*” megnevezésű piacokat érintett piacként azonosította, amelyek vonatkozásában jelentős piaci erejű szolgáltatót azonosított, és terhére kötelezettségeket állapított meg. Tekintettel arra, hogy e státusz fenntartásáról vagy megszüntetéséről, illetve ezzel kapcsolatban a kirótt kötelezettség fenntartásáról, módosításáról vagy megszüntetéséről (illetve esetlegesen új jelentős piaci erejű szolgáltató azonosításáról, illetve esetlegesen új kötelezettség előírásáról) az Eht. 62. § (1) és (5) bekezdései, valamint 63. § (1) és (4) bekezdései alapján csak piacazonosítási és piacelemzési eljárás keretében dönthetnek, ezért a jogalkalmazási eljárás megindítása mellett döntöttem.

Az adatszolgáltatások során beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként tisztáztam a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapítottam, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak.

A piacelemzési eljárást 2011. február 2-án hivatalból megindítottam, amelyről – mivel az elemzés alá vont érintett piacokon egyedül rendelkezett szolgáltatási jogosultsággal és nyújtott ténylegesen szolgáltatást – a HF/4114-1/2011. számú végzéssel értesítettem a Kötelezett Szolgáltatót, mint ügyfelet.

Figyelemmel arra, hogy az adatszolgáltatások alapján megítélhető volt, hogy a piacelemzési eljárás megindítása szükséges és indokolt, azonban a piacelemzési eljárás során a tényállás teljeskörű tisztázása a DH/14271/2010. számú adatszolgáltatásra irányuló hatósági ellenőrzési eljárás során a Kötelezett Szolgáltató által szolgáltatott adatok alapján nem volt lehetséges, az Eht. 24. § (1) bekezdés i) pontja szerinti hatékonyság és a Ket. 7. §-ában foglalt költségtakarékosság alapelvei, valamint az eljárás gyors befejezéséhez fűződő ügyféli érdek érvényre juttatása érdekében a tényállás teljes körű tisztázásához szükséges, még hiányzó adatok szolgáltatására a már megindított piacelemzési eljárásban hívtam fel a Kötelezett Szolgáltatót, a 2011. május 25-én kelt, HF/4114-2/2011. számú végzéssel. A Kötelezett Szolgáltató a felhívásra – a teljesítésre nyitva álló határidő két alkalommal történő

meghosszabbítása mellett – 2011. június 17-én érkezett, HF/4114-3/2011. számú, 2011. július 27-én érkezett, HF/4114-5/2011. számú és 2011. augusztus 11-én érkezett, HF/4114-7. számú beadványaival válaszolt. Ezt követően a tényállás tisztázásához szükséges további adatok szolgáltatása érdekében a 2011. szeptember 7-én kelt, HF/4114-8/2011. számú végzéssel a Kötelezett Szolgáltatót adatszolgáltatásra köteleztem, amelyre a Kötelezett Szolgáltató 2011. szeptember 13-án érkezett, HF/4114-9/2011. számú beadványával válaszolt.

Tekintettel arra, hogy 2013. március 19-én hatályba lépett a közszolgálati médiaszolgáltató analóg műsorszórásának leállításáról szóló 5/2013. (III. 11.) NMHH rendelet (a továbbiakban: **5/2013. (III. 11.) NMHH rendelet**), amely 2013. július 31. és 2013. október 31-i dátumokkal rögzíti a magyarországi földfelszíni televíziós analóg műsorszórás lekapcsolásának időpontjait, még a 2013. évben szükséges a DH-2644-2/2008. számú határozattal azonosított piacok érintettségének, a jelentős piaci erővel rendelkezőként azonosított Szolgáltató e minőségének, illetve a Szolgáltatóra vonatkozóan hatályban lévő kötelezettségek indokoltságának, arányosságának vizsgálata, ezért a tényállás tisztázásához szükséges további adatok szolgáltatása érdekében a 2013. május 17-én kelt, HF/4114-10/2011. számú végzéssel a Kötelezett Szolgáltatót adatszolgáltatásra köteleztem, amelyre – a teljesítésre nyitva álló határidő meghosszabbítását követően – 2013. július 5-én érkezett, HF/4114-13/2011. számú beadványával válaszolt. Ezt követően a 2013. július 18-án kelt, HF/4114-14/2011. számú végzéssel a Kötelezett Szolgáltatót nyilatkozattételre, illetve további adatszolgáltatásra köteleztem, amelyre 2013. augusztus 1-jén érkezett elektronikus levélben, majd azzal egyező tartalmú, 2013. október 16-án, postai úton érkezett, HF/4114-15/2011. számú beadványában válaszolt.

A piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást lezáró jelen határozat jogi, közgazdasági és műszaki összetettsége speciális határozati struktúrát igényel.

Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részéhez egy melléklet kapcsolódik. Az I. számú melléklet a határozatban kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettséghez kapcsolódó, a költségszámítás mikéntjére vonatkozó előírásokat határozza meg.

A jelen határozat indokolása is magán hordozza a Határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a rendelkező részben meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely az előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul.

A Határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Hatóság által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást, amelynek keretében a Hatóság az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette.

Ezen túlmenően a Hatóság az indokolásban részletesen és külön kitért a határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

Az 5/2013. (III. 11.) NMHH rendelet 2. § (1) bekezdése 2013. július 31. és 2013. október 31-i dátumokkal rögzíti a magyarországi földfelszíni televíziós analóg műsorszórás lekapcsolásának időpontjait, továbbá e rendelet 2. § (2)-(3) bekezdései alapján a közszolgálati médiaszolgáltató analóg műsorszolgáltatási jogosultsága 2013. október 31-én 24:00 órai hatállyal megszűnik, valamint a Hatóság az érintett analóg televíziós műsorszóró adók rádióengedélyeit önálló hatósági eljárásban, anyagi jogi alapon visszavonja. Mindezek alapján a 2007/879/EK Ajánlás (17) bekezdése a magyarországi analóg televíziós földfelszíni műsorszórási szolgáltatás vonatkozásában nem értelmezhető, ezért a 2007/879/EK Ajánlásban előírt elemzés mellőzésével a rendelkező részben foglaltak szerint megállapítottam, hogy a DH-2644-2/2008. számú határozattal azonosított „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piac érintettsége, így azon a Szolgáltató jelentős piaci erejű szolgáltatóként való azonosítása megszűnt.

A DH-2644-2/2008. számú határozattal azonosított „*Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca*” megnevezésű piacot érintő döntés meghozatala érdekében elvégzett vizsgálatok, elemzések részletes leírását a Határozat indokolásának „A” fejezete tartalmazza, az alábbiak szerint:

- I. Piacmeghatározás
- II. Piacelemzés, jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása
- III. Kötelezettségek megállapítása

A tárgyi eljárás első lépéseként a korábban ex ante szabályozás alá vont „*Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából*” elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálata során a DH-2644-2/2008. számú határozattal érintettként azonosított „*Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca*” megnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából indultam ki, amely Magyarország területére vonatkozóan érintett piacnak minősült.

Az érintett piac meghatározását követően – az indokolásban foglaltak szerint – elemeztem az érintett piacon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és megállapítottam, hogy azon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítása indokolt. Az érintett piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként a Kötelezett Szolgáltatót azonosítottam.

A piacelemzési eljárás során feltárt versenyproblémák és a versenyproblémákból fakadó lehetséges piaci torzulások ellensúlyozása érdekében a piacelemzési eljárást lezáró, jelen határozat rendelkező részében, az „*Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca*”, mint érintett piac vonatkozásában a DH-2644-2/2008. számon hozott határozatban kiszabott „átláthatóság”, „egyenlő elbánás”, „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége”, valamint „hozzáférréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint módosítom.

A kötelezettségek pontos tartalmát a „költésgalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség tekintetében a Határozat I. melléklete, míg az „átláthatóság”, az „egyenlő elbánás”, a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség” tartalmát a jelen határozat rendelkező része határozza meg.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a Hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosán együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. A Hatóság e kötelezettségének megfelelően a tárgyban eljárás során megvalósult a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: **GVH**) mint versenyhatósággal történő együttműködés, egyeztetés, ennek során a GVH szakmai álláspontját megismertem. Az együttműködés részletei a Határozat indokolásának „B” fejezetében kerülnek kifejtésre.

Jelen határozat tervezetét HF/4114-17/2011. számon 2013. október 17-én, az Eht. 40. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően, az érdekeltekkel folytatott egyeztetés érdekében közzétettem. Az érdekeltek számára a határozattervezetnek a Hatóság internetes oldalán történő közzétételétől számítva 20 nap állt rendelkezésre az észrevételeik megtételére. Az érdekeltekkel folytatott egyeztetés során, az Eht. 40. § (2) és (4) bekezdés keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait a Határozat indokolásának „C” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 71. § (1) bekezdése alapján jelen határozat tervezete részletes indokolással együtt BI/4114-22/2011. számon 2013. november 15-én megküldésre került az Európai Bizottságnak, az Európai Elektronikus Hírközlési Szabályozók Testületének (a továbbiakban: **BEREC**) és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, mivel a határozattervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállamok közötti kereskedelemre. A Keretirányelv (38) preambulum-bekezdése alapján a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

Jelen határozatot az Európai Bizottság, a BEREC és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével hoztam meg.

Az Eht. 24. § (2) bekezdése alapján a részletes indokolásra, illetve a megküldésre az Európai Bizottságnak az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikke szerinti bejelentésekről, határidőkről és konzultációkról szóló, 2008. október 15-én kiadott ajánlása [C(2008) 5925 végleges] megfelelően irányadó. Ezen eljárás részletei a Határozat indokolásának „D” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A jogorvoslati tájékoztatás a Ket. 100. § (1) bekezdés a) pontján, az Eht. 45. § (1) és (3) bekezdésén és 46. § (2) bekezdésén, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 338. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

A. fejezet

A 2003/311/EK Ajánlás a „*Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából*” elnevezésű nagykereskedelmi piacot az ex ante szabályozás szempontjából érintett piacként azonosította. A Tanács a DH-2644-2/2008. számú határozatában a Bizottság által meghatározott piachoz kapcsolódóan két érintett piacot azonosított: az „*Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacát*”, valamint az „*Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacát*”. A 2007/879/EK Ajánlás a „*Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából*” elnevezésű nagykereskedelmi piacot nem minősítette ismétlen ex-ante piacsabályozási szempontból érintettnek. Az Ajánláshoz fűzött Explanatory Note 5. pontja azonban kimondja, hogy azon piacok esetében, amelyeket a Bizottság a továbbiakban nem tart az ex-ante szabályozás szempontjából érintettnek, de amelyekben valamely nemzeti szabályozó hatóság korábbi piacelemzési eljárása során jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót azonosított, illetve rá kötelezettséget rótt ki, a nemzeti szabályozó hatóságnak a piacelemzési eljárás során részletesen vizsgálnia kell a piac ex-ante szabályozás szempontjából való érintettségét a hármas ex-ante kritériumrendszer részletes vizsgálatával.

Ezért, mivel az Ajánlásban szereplő piachoz kapcsolódóan két érintett piac került azonosításra és korábban e piacokon kötelezettség került meghatározásra, megállapítható volt, hogy – a 2007/879/EK Ajánláshoz fűzött Explanatory Note⁴ 2.2. pontjában foglalt, a hármas kritériumrendszer alkalmazására vonatkozó követelmények teljesítése mellett – szükséges e piacok ismételt elemzése.

Az 5/2013. (III. 11.) NMHH rendelet 2. § (1) bekezdése 2013. július 31. és 2013. október 31-i dátumokkal rögzíti a magyarországi földfelszíni televíziós analóg műsorszórás lekapcsolásának időpontjait, továbbá e rendelet 2. § (2)-(3) bekezdései alapján a közszolgálati médiaszolgáltató analóg műsorszolgáltatási jogosultsága 2013. október 31-én 24:00 órai hatállyal megszűnik, valamint a Hatóság az érintett analóg televíziós műsorszóró adók rádióengedélyeit önálló hatósági eljárásban, anyagi jogi alapon visszavonja. Az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” esetében tehát a piac elnevezésében szereplő szolgáltatás nyújtása 2013. október 31-én véglegesen megszűnik, ezért a piac azonosítására, a 2007/879/EK Ajánlás (17) bekezdése szerinti érintettség megállapítására, valamint a jelentős piaci erejű szolgáltató azonosítására irányuló vizsgálatok a piacon nyújtott szolgáltatás hiányában nem folytathatók le és a piac ex-ante szabályozói szempontból való érintettsége a piacot alkotó szolgáltatás végleges lekapcsolása miatt automatikusan megszűnik. Ennek megfelelően a rendelkező részben az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacot nem azonosítottam érintett piacként, a piacon korábban jelentős piaci erejűként azonosított Antenna Hungária Zrt. jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként való azonosítását és az erre tekintettel rá kirótt kötelezettségek alkalmazását megszüntettem.

---

⁴ Commission Staff Working Document, Explanatory Note, Accompanying document of the Commission Recommendation on Relevant Product and Service Markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation in accordance with Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communications networks and services

Jelen A. fejezet a leírtak alapján a továbbiakban csak az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piacával” kapcsolatos vizsgálatokat tartalmazza.

I. PIACMEGHATÁROZÁS

I.1. A piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás első lépéseként a szolgáltatási piac azonosítása során megvizsgáltam a vizsgált piac jogszabályi környezetét, majd a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve meghatároztam a piacmeghatározás kiindulópontjául szolgáló szolgáltatás pontos tartalmát.

Ezt követően azonosítottam a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacot, majd a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi piacon egyaránt elvégzett keresleti és kínálati helyettesítési elemzéssel megvizsgáltam, hogy a piacmeghatározás első lépésében azonosított, a piacmeghatározás kiindulópontját jelentő szolgáltatásnak van-e helyettesítő szolgáltatása, amely a vizsgált szolgáltatási piac hatáira hatást gyakorolhat.

A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a piac földrajzi határainak megállapítására.

A piac meghatározását követően megvizsgáltam, hogy a piac az ex ante szabályozás szempontjából érintett piacnak tekinthető-e Magyarország területén.

I.2. Fogalom-meghatározások

I.2.1. Jogszabályban foglalt fogalom-meghatározások

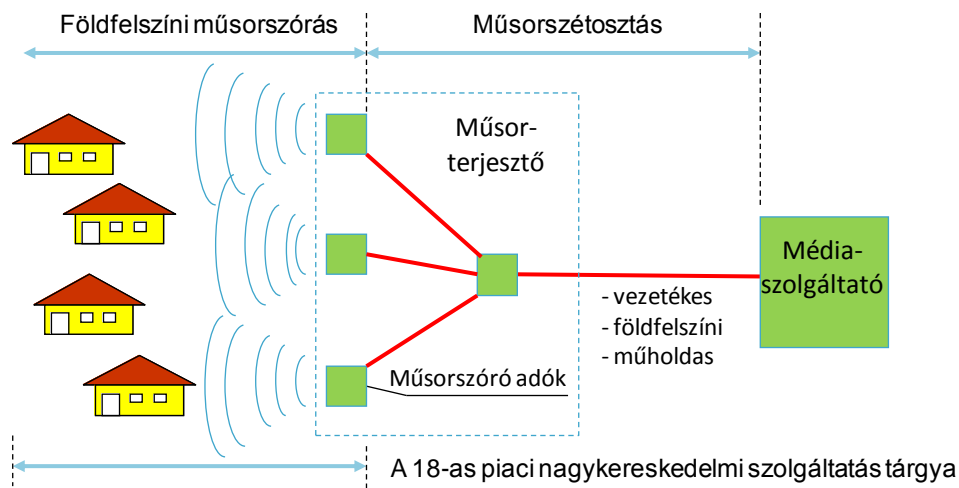
Az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. § 5/a., 12., 13., 14., 15., 16., 18., 19., 56., 74., 75., 77. pontjaiban, a Dtv. 5. § 3., 4., 5., 6., 7., 11., 12., 15., 25., 28., 34., 35., 38., 42. pontjaiban, valamint a Mttv. 203. § 1., 2., 15., 25., 31., 32., 36., 40., 41., 44., 49-52., 58., 67., 71. pontjaiban meghatározott fogalmak jelentették.

I.2.2. További fogalmak

Műsorszétoztás: a médiaszolgáltató által előállított jelek vezetékes (kábeles) hálózaton, továbbá földfelszíni vagy műholdas nem műsorszóró rádiótávközlő hálózaton tartalmában változatlanul történő egyidejű eljuttatása rádió és televízió műsorszóró adókhöz, illetőleg műsorelosztó hálózatokhoz.

I.3. Kiinduló szolgáltatás és releváns jellemzőinek vizsgálata

A szolgáltatási piac meghatározása során a kiinduló szolgáltatás azonosításánál a DH-2644-2/2008. számú határozatban érintett piacként meghatározott „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacból indultam ki.

1. ábra: Analóg földfelszíni műsorszórás bloksémája

A kiinduló szolgáltatás a piac elnevezésének megfelelően az *Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás*. A kiinduló szolgáltatás tehát az Eht. 188. § 75. pontjában található definícióval összhangban olyan műsorterjesztés, amelynek során analóg rádiós médiaszolgáltatásokat a földfelszínen telepített, rádiófrekvenciát használó, általában egyirányú adatátvitelt lehetővé tevő átviteli rendszerrel továbbítanak az előfizetőhöz, vagy felhasználóhoz. A műsorterjesztést a Tanács DH-2644-2/2008. számú határozata szűkebben értelmezi, mint az Eht.-ban szereplő fogalom-meghatározás (Eht. 188. § 77. pont). A DH-2644-2/2008. számú határozat ugyanis a korábban az Eht.-ban műsorszétosztásként definiált szolgáltatást⁵ nem érti bele az érintett piacon nyújtott műsorterjesztési (illetve műsorszórási) szolgáltatásba. A jelen határozat ennek megfelelő megközelítést alkalmaz. A kiinduló szolgáltatás ennek értelmében a műsorszórást végző műsorterjesztő és az előfizető, illetve felhasználó közötti szakaszon történő jelátvitelt jelenti, és nem foglalja magában a médiaszolgáltató és az előfizető közötti teljes szakaszt.

A kiinduló szolgáltatás azonosítása után megvizsgáltam a kiinduló szolgáltatásnak megfelelő tartalmú, bejelentett, ténylegesen nyújtott szolgáltatást.

A nagykereskedelmi szolgáltatás kínálatát az AH által az országos földfelszíni rádiós médiaszolgáltatók számára nyújtott országos földfelszíni analóg műsorszórás szolgáltatás jelenti, amelyet az AH a saját infrastruktúrájának felhasználásával nyújt. A nagykereskedelmi szolgáltatást 2013. júliusi állapot szerint a Magyar Rádió Zrt. öt közszolgálati médiaszolgáltatás (Kossuth rádió⁶, Petőfi rádió, Bartók rádió, Nemzetiségi adások, Dankó Pista rádió) terjesztése céljából, valamint az Advenio Műsorszolgáltató Zrt. Class FM⁷ elnevezésű kereskedelmi médiaszolgáltatása terjesztése céljából veszi igénybe. A középhullámon a Kossuth rádió esetében 100%-os, a Nemzetiségi adások esetében pedig 92%-os a lakossági lefedettség. Az URH sávon a lefedettség a Kossuth rádió esetében 74%, a Petőfi rádió esetében 86%, a Bartók esetében pedig 68%-os. A Class FM országos

⁵ Lásd I.2.2. További fogalmak alatt szereplő meghatározás

⁶ Az Kossuth rádió esetében hat kis teljesítményű adón a Magyar Rádió Zrt., illetve a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap, azonban az Eht.188. § 13. pontja alapján az általa nyújtott szolgáltatás nem elektronikus hírközlési szolgáltatás.

⁷ A Class FM esetében három kis teljesítményű adón a tulajdonos Advenio Zrt. maga végzi a műsorszórást, azonban az Eht.188. § 13. pontja alapján az általa nyújtott szolgáltatás nem elektronikus hírközlési szolgáltatás.

kereskedelmi rádió a lakosság 67%-át éri el⁸. Az Antenna Hungária a műsorjelet a médiaszolgáltatóktól jellemzően azok telephelyén veszi át, tehát a kiinduló szolgáltatás meghatározása során a kiinduló szolgáltatás részeként nem azonosított műsorszétoztási szolgáltatásként meghatározott tevékenységet is az Antenna Hungária végzi.

I.4. Kapcsolódó kiskereskedelmi piac

A piacmeghatározás során az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórési szolgáltatás nagykereskedelmi piacához tartozó kiskereskedelmi piacot is megvizsgáltam, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait.

A kapcsolódó kiskereskedelmi piac definiálása során az I.3. pontban meghatározott kiinduló szolgáltatásból indultam ki⁹. Ennek megfelelően a kiskereskedelmi piac magában foglal minden olyan szolgáltatást, amely a kiinduló nagykereskedelmi szolgáltatásként meghatározott országos földfelszíni analóg rádió műsorszórési szolgáltatásra épül. Ez a kiskereskedelmi piac az „országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás kiskereskedelmi piaca¹⁰”, ahol a végfelhasználók médiaszolgáltatás¹¹ elérése érdekében az Eht. 188. § 75. pontjában szereplő műsorszórást (beleértve az I.3. pontban kiinduló szolgáltatásként meghatározott elektronikus hírközlési szolgáltatást is) tartalmazó kiskereskedelmi szolgáltatást vesznek igénybe. A kapcsolódó kiskereskedelmi piac az elszámolás szempontjából speciális, mivel a fogyasztó nem a hírközlési szolgáltatónak fizet közvetlenül a szolgáltatásért, hanem a kereskedelmi médiaszolgáltató esetében az általa összeállított reklám „fogyasztásával”, közvetve a reklámpiacon keresztül „finanszírozza” a médiaszolgáltatót, amely pedig a nagykereskedelmi piacon fizet a műsorszórónak a hírközlési szolgáltatás elvégzéséért. A közszolgálati rádiós médiaszolgáltatás működésének biztosítása az Mttv. szabályai szerint, elsősorban állami finanszírozás mellett történik.

A kiinduló kiskereskedelmi piac azonosítása után megvizsgáltam a kiskereskedelmi szintű helyettesítési lehetőségeket mind keresleti, mind kínálati oldalról.

I.4.1. Keresleti helyettesítés a kiskereskedelmi piacon

A vizsgálatok során a kiskereskedelmi helyettesítési lehetőségeket az adott kiskereskedelmi szolgáltatáshoz tartozó – annak részét képező – elektronikus hírközlési szolgáltatás alapján neveztem el, hangsúlyozandó azonban, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatások az azonosított kiinduló szolgáltatáshoz hasonlóan nemcsak elektronikus hírközlési szolgáltatás elemet, hanem különböző médiaszolgáltatásokat (elsősorban a médiaszolgáltató által

⁸ Lefedettségi adatok: www.ahrt.hu 2013-07-29.

⁹ Országos földfelszíni analóg műsorszórás, ahol a műsorszétoztás nem tartozik bele az azonosított szolgáltatásba

¹⁰ A kapcsolódó kiskereskedelmi piacot az adott kiskereskedelmi piacon található szolgáltatáshoz tartozó – annak részét képező – elektronikus hírközlési szolgáltatás alapján neveztem el, hangsúlyozandó azonban, hogy a kiskereskedelmi piacon nyújtott szolgáltatás nemcsak elektronikus hírközlési szolgáltatás elemet, hanem médiaszolgáltatásokat (elsősorban a médiaszolgáltató által előállított műsorokat) is tartalmaz.

¹¹ Lineáris rádió médiaszolgáltatás

előállított műsorokat) is tartalmazzák. Az elmondottaknak megfelelően a következő helyettesítési lehetőségek kerültek áttekintésre:

- helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórás,
- földfelszíni digitális rádió műsorszórás,
- műholdas szabad vételű műsorterjesztés,
- kábeltelevíziós, IPTV, műholdas előfizetéses (DTH), mikrohullámú előfizetéses műsorterjesztés,
- rádióműsor hallgatása internet hozzáféréseken keresztül.

I.4.1.1. Helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórás általi helyettesítés vizsgálata

A helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórással való keresleti helyettesítés vizsgálata annak a kérdésnek a megválaszolását jelenti, hogy a helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórás útján igénybe vett rádiószolgáltatás helyettesíti-e a fogyasztók számára az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások igénybevételét. A vizsgálatokat a fogyasztói magatartás és az elérhetőség oldaláról megközelítve végeztem el.

I.4.1.1.1. Fogyasztói magatartás

Kiskereskedelmi szinten a helyi és a körzeti, illetve az országos hálózatokon (műsorszóró adókon) terjesztett tartalom iránti kereslet különbözik. Lakossági felmérés¹² alapján a helyi/körzeti rádióműsorok hallgatottsági ideje a rádióhallgatás összes idejére vonatkoztatva 22%, az országos rádióműsorok esetében ez 76%. Az országos rádióműsorok lényegesen magasabb hallgatottsága alátámasztja, hogy helyi/körzeti rádió műsorszórással terjesztett műsorok a felhasználók számára nem helyettesítik az országos műsorszórással terjesztett rádióműsorokat.

A helyi/körzeti adók csak korlátozott földrajzi területen hallgathatóak, ami akadályozhatja a földrajzi helyváltoztatás közbeni rádióhallgatást is. Tekintettel arra, hogy a felhasználók 46%-a szokott autózás közben rádiót hallgatni a korlátozott földrajzi elérhetőség a felhasználók számottevő része számára érdemben korlátozhatja az országos rádióadások helyi/körzeti rádióadások általi funkcionális helyettesíthetőségét.

I.4.1.1.2. Elérhetőség

Az országos rádióműsorok az ország lakosságának nagy részét elérik (rádióadótól függően a lakossági lefedettség 67-100% közötti). Ezzel szemben egy-egy helyi/körzeti rádióműsor korlátozott földrajzi területen, lényegesen kisebb számú hallgatót ér el. A legnagyobb vételkörzetű helyi/körzeti rádió is csupán a lakosság egyharmadát lefedő vételkörzettel rendelkezik.

Jogsabályi rendelkezés szerint (Mttv. 71.§.) egyidejűleg legfeljebb két körzeti és négy helyi vagy tizenkét helyi analóg lineáris rádiós médiaszolgáltatásra szerzhető mediaszolgáltatási jogosultság, így ezek együttesen sem lennének képesek országos lefedettséget biztosítani.

A fentiek alapján megállapítottam, hogy a helyettesítés az elérhetőség oldaláról is korlátozott.

---

¹² Forrás: NMHH- ARIOSZ: Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012

I.4.1.1.3. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórás útján igénybe vett rádiószolgáltatás a fogyasztói magatartás és az elérhetőség eltérései miatt nem tekinthető az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások helyettesítőjének.

A fenti tényezők alapján a helyi/körzeti földfelszíni analóg rádió műsorszórást a kiskereskedelmi piacon nem azonosítottam az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás helyettesítőjeként.

I.4.1.2. Földfelszíni digitális rádió műsorszórás általi helyettesítés vizsgálata

A földfelszíni digitális rádió műsorszórással való keresleti helyettesítés vizsgálata annak a kérdésnek a megválaszolását jelenti, hogy a földfelszíni digitális rádió műsorszórás útján igénybe vett rádiószolgáltatás helyettesíti-e a fogyasztók számára az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások igénybevételét. A vizsgálatokat a fogyasztói magatartás, a funkcionalitás és az elérhetőség oldaláról megközelítve végeztem el.

Földfelszíni digitális rádió műsorszórás szolgáltatást Magyarországon az Antenna Hungária nyújt DAB+ hálózaton és DVB-T hálózaton. Mindkét szolgáltatás a fogyasztók számára ingyenesen vehető igénybe. A DVB-T hálózaton három közszolgálati (Kossuth rádió, Petőfi rádió, Bartók rádió) rádióműsor érhető el. A DAB+ hálózaton nyújtott sugárzás kísérleti jellegű, azon a fenti három közszolgálati műsor mellett a Magyar Katolikus Rádió, Klubrádió, a Lánchíd Rádió és az Inforádió műsorai foghatók.

Piackutatási adatok szerint a 18 éven felüli magyar lakosság 19%-a hallott már arról, hogy 2009 elejétől elindult a DAB+ rendszerű digitális földfelszíni rádiósugárzás, de csak a háztartások 3%-a rendelkezik a vételhez szükséges rádiókészülékkel¹³.

Tekintettel arra, hogy a DAB+ rendszerű műsorszórás korlátozott földrajzi területen, az ország lakosságának kevesebb, mint 30%-a számára érhető el, megállapítható, hogy a potenciális végfelhasználók többsége számára az országos földfelszíni digitális rádió műsorszórás nem elérhető, így nem képes helyettesíteni az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórást.

Figyelembe veendő továbbá, hogy a digitális szabad vételű rádió műsorszórás vételéhez olyan rádiókészülékekre van szükség, amelyekkel a lakosság döntő része nem rendelkezik, és amelyek beszerzési ára lényegesen meghaladja a földfelszíni analóg rádió műsorszórás vételéhez használható rádiókészülékek árát.

A DVB-T hálózat országos lefedettségét (96%) biztosít, ennek megfelelően az ezen a platformon szórt rádióműsorok elméletileg szinte a teljes lakosság számára elérhetőek. Az elérhetőséget, illetve a tényleges használatot jelentősen korlátozza, hogy ebben az esetben a rádióműsorok vételéhez digitális televíziókészülék¹⁴, valamint megfelelő vevőantenna

¹³ Forrás: NMHH-Kutatópont: Digitális Átállás Monitoring, 2013

¹⁴ Digitális vevődekóder és az analóg televíziókészülék, vagy kijelző együtt, illetve az integrált digitális televízió-vevőkészülék (Dtv. 5. § (6))

szükséges és a szolgáltatás igénybevétele a gyakorlatban csak helyhez kötötten (háztartás) lehetséges (a televízió készüléken keresztül).

A fenti tényezők alapján a földfelszíni digitális rádió műsorszórását a kiskereskedelmi piacon nem azonosítottam olyan műsorterjesztési móddal, amelyet az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás helyettesítőjeként figyelembe lehetne venni a kiskereskedelmi piacon.

I.4.1.3. Műholdas szabad vételű műsorterjesztés általi helyettesítés vizsgálata

A műholdas szabad vételű műsorterjesztéssel való keresleti helyettesítés vizsgálata annak a kérdésnek a megválaszolását jelenti, hogy a szabad hozzáférésű műholdas vétel a fogyasztók számára helyettesíti-e az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások igénybevételét. A vizsgálatok során a funkcionalitást, az elérhetőséget, valamint a helyettesítés korlátait elemeztem.

I.4.1.3.1. Funkcionalitás és fogyasztói magatartás

A műholdas szabad vételű műsorterjesztés esetében a műholdakra feljuttatott műsorok nyílt terjesztésűek, csupán egy megfelelő műholdvevő berendezés (parabola antenna, analóg vagy digitális vevőfej, beltéri egység) szükséges a vételhez. Az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórással terjesztett rádió műsorok közül a Kossuth, a Petőfi, a Bartók és a Nemzetiségi adások műsora elérhető műholdas vétellel is, a Dankó Pista rádió és a Class FM műsora azonban nem. A funkcionális helyettesítést akadályozza, hogy a műholdas vétel esetén a rádióhallgatás helyhez kötött, a földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádióműsorokat azonban lehet például autóban, vagy hordozható vevőkészülékkel más helyszínen is hallgatni.

A fogyasztói magatartást tekintve megállapítható, hogy a rádióhallgatóknak csak töredéke hallgatja műholdas rendszeren a rádiót. A rádióhallgatóknak mindössze 2%-a mondta, hogy hozzáfér a műholdas műsorszóráshoz, és csupán 1% mondta, hogy hallgat ilyen módon rádiót.

I.4.1.3.2. Elérhetőség

A műholdas szabad vételű műsorterjesztés az egész ország területén lehetővé teszi a műholdas jelek vételét, az elérhetőség szempontjából tehát a szabad vételű műholdas műsorterjesztés elvileg képes helyettesíteni a földfelszíni analóg rádió műsorszórását. Az elérhetőséget azonban korlátozhatja a végfelhasználó számára a vételhez szükséges parabola antenna elhelyezésének nehézsége (lakóközösségek ellenállása, rálátás korlátai városi területen, helyi és országos építésügyi előírások). Továbbá, míg a műholdas szabad vételű műsorterjesztés igénybevétele helyhez kötött (a helyhez kötött végberendezésnél, ingatlanon belül érhető el), addig a földfelszíni analóg rádió műsorszórás útján fogható rádióadások elérhetősége nincs helyhez kötve.

I.4.1.3.3. Helyettesítés akadályai

A földfelszíni analóg sugárzású rádiók esetében elegendő egy egyszerű – többnyire a vevőkészülékbe épített - antenna, a műholdas vételhez azonban parabolaantennával ellátott kültéri egység és beltéri FM tuner szükséges, amelynek beszerzése és felszerelése jelentős addicionális költséggel jár.

I.4.1.3.4. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy a műholdas szabad vételű műsorterjesztés a fogyasztói magatartás és az elérhetőség eltérései, továbbá a feltárt helyettesítési akadályok miatt nem tekinthető az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások helyettesítőjének.

A fentiek alapján a műholdas szabad vételű rádió műsorterjesztést a kiskereskedelmi piacon nem azonosítottam az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás helyettesítőjeként.

I.4.1.4. IPTV¹⁵, kábeltelevíziós¹⁶, előfizetési műholdas vagy mikrohullámú műsorterjesztés általi helyettesítés

Az IPTV-vel, kábeltelevíziós rádiós műsorterjesztéssel, előfizetési műholdas vagy mikrohullámú rádiós műsorterjesztéssel való keresleti helyettesítés vizsgálata annak a kérdésnek a megválaszolását jelenti, hogy a fenti módokon igénybe vett rádiószolgáltatás helyettesíti-e a fogyasztók számára az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások igénybevételét. A vizsgálatokat a fogyasztói magatartás, az árak, a funkcionalitás és az elérhetőség oldaláról megközelítve végeztem el.

I.4.1.4.1. Funkcionalitás

Rádióműsorok vétele lehetséges kábeltelevíziós hálózaton nyújtott műsorterjesztési szolgáltatás, IPTV szolgáltatás, előfizetési műholdas és mikrohullámú előfizetési műsorterjesztési szolgáltatás segítségével. Az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádióműsorok közül három közszolgálati rádióműsor (Kossuth, Petőfi, Bartók) elérhető előfizetési műholdas szolgáltatással, a további műsorok azonban jellemzően nem. A kábeltelevíziós hálózatok esetében szolgáltatónként eltérő a továbbított rádióműsorok köre, illetve ez a szolgáltatók hálózatán belül földrajzi területenként is változhat. A nagyobb kábeltelevízió szolgáltatókat vizsgálva megállapítható, hogy a Kossuth, Petőfi, Bartók közszolgálati rádióműsorok elérhetőek hálózatukon, a kereskedelmi rádióműsorok vételi lehetősége azonban korlátozott, csak egyes szolgáltatók hálózatain, illetve egyes hálózatrészekben lehetséges. Az IPTV szolgáltatás esetében a legnagyobb szolgáltató elérhetővé teszi a Kossuth, Petőfi és Bartók rádióműsorokat, más rádiók azonban nem foghatóak. A mikrohullámú előfizetési műsorterjesztést végző szolgáltató műsorcsomagjaiban valamennyi analóg földfelszíni rádió műsorszórással terjesztett közszolgálati rádióműsor elérhető, a Class FM kereskedelmi rádió műsora azonban nem. Az e pontban vizsgált műsorterjesztési módok igénybevétele helyhez kötött. Az elérhető rádióműsorok köre az e pontban vizsgált műsorterjesztési módok esetében tehát jellemzően korlátozottabb, mind a fogható műsorok számát, mint pedig az igénybevétel helyét tekintve, mint az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás esetében, ami a funkcionális helyettesíthetőséget akadályozza.

¹⁵ IPTV jelen pontban csak a FTTx, valamint az xDSL hálózatokon nyújtott műsorterjesztési szolgáltatást jelenti.

¹⁶ Kábeltelevízió jelen pontban a koax-HFC hálózaton nyújtott analóg és digitális valamint IP alapú műsorterjesztés szolgáltatást jelenti.

I.4.1.4.2. Elérhetőség

A műholdas előfizetési műsorterjesztés az egész ország területén lehetővé teszi a műholdas jelek vételét, az elérhetőség szempontjából tehát az előfizetési műholdas műsorterjesztés elvileg képes helyettesíteni a földfelszíni analóg műsorszórását. Az elérhetőséget korlátozhatja a végfelhasználó számára a vételhez szükséges parabola antenna elhelyezésének nehézsége (lakóközösségek ellenállása, rálátás korlátai városi területen, építésügyi előírások).

2010 végén kábeltelevíziós hálózat a települések 68%-án, az összes magyarországi háztartás csaknem felében volt elérhető. A kábelhálózatok lefedettsége tehát összemérhető az országos földfelszíni analóg műsorszórásával, amely 67-100% műsortól függően. A kábelhálózattal el nem látott települések döntően kis lélekszámú falvak. Ezen települések 80%-ánál a népességszám nem éri el az ezer főt, és a többi 20% között sincs 10 ezer főnél nagyobb város. Tekintettel azonban arra, hogy kiépített kábeltelevíziós hozzáférési ponttal a háztartások közel 80 %-a rendelkezik a kábeltelevíziós hálózaton nyújtott előfizetési műsorterjesztés esetében az elérhetőség a háztartások nagy részében nem korlátozza a helyettesítést.

2010 végén IPTV szolgáltatás a települések 40%-ában volt elérhető. Ez azonban nem jelenti azt, hogy ezeken a településeken valamennyi háztartás számára elérhető ez az alternatíva, ez a rendelkezésre álló sáv szélességtől függ. A szolgáltatók hálózatfejlesztései nyomán az elért háztartások száma fokozatosan nő, ettől függetlenül korántsem beszélhetünk az országos földfelszíni analóg rádió műsorszóráshoz, de még a kábeltelevíziós hálózatokhoz hasonló lefedettségről sem.

Az elmondottak alapján az IPTV szolgáltatások esetében az elérhetőség jelentősen korlátozza a helyettesítést.

A mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás csak Budapesten és környékén érhető el, ezen a területen is csak abban az esetben, ha a vételi ponton megfelelő a rálátás az adótoronyra. Az elmondottak alapján a mikrohullámú műsorterjesztési szolgáltatás esetében az elérhetőség egy szűk földrajzi területre korlátozza a lehetséges helyettesítést.

I.4.1.4.3. Fogyasztói magatartás és árak

Míg a földfelszíni sugárzású rádióhallgatás ingyenes, addig a kábeltelevíziós, az IPTV, mikrohullámú, illetve az előfizetési műholdas műsorterjesztés esetében a rádióműsorok átvitele együtt történik a televízió csatornák átvitelével. Így annak ellenére, hogy a rádióműsorok vételéért külön díjat nem kell fizetni, a rádióműsorok hallgatása csak – a televíziós szolgáltatásért fizetett – előfizetői díj ellenében lehetséges. Ehhez társulhat a kábeltelevíziós, az IPTV, illetve az előfizetési műholdas műsorterjesztés esetében a szolgáltatás bekötési díja, valamint a vételhez szükséges berendezések költségei: a földfelszíni sugárzású rádióadók esetében elegendő egy egyszerű – többnyire a vevőkészülékbe épített – antenna, ezzel szemben a műholdas vételhez parabolaantennával ellátott kültéri egység és beltéri FM tuner szükséges. A kábeltelevíziós hálózatokon közvetített műholdas rádióműsorok vételéhez is szükséges FM tuner. A csak földfelszíni analóg rádió műsorszolgáltatást igénybevevő fogyasztók számára tehát a kábeltelevíziós, az IPTV, mikrohullámú, illetve az előfizetési műholdas műsorterjesztés igénybevitelére való átállás jelentős költségekkel járna, ami nem támasztja alá a helyettesítés lehetőségét.

Szintén a helyettesítés hiányát mutatja, hogy bár a háztartások jelentős részében az e pontban vizsgált lehetséges helyettesítő szolgáltatási platformok valamelyike elérhető, ezeken a platformokon mégis elhanyagolható mértékű a tényleges rádióhallgatás. Az NMHH piackutatásának adatai szerint 2012-ben a rádióhallgatók 3%-a nyilatkozta azt, hogy hallgat kábeltévén rádiót, míg műholdon 0,8%, az IPTV-t és a mikrohullámot is magában foglaló egyéb vételi módon keresztül 0,4% hallgat rádiót, miközben az analóg földfelszíni műsorszórással a megkérdezettek 96%-a hallgat rádiót.

Ugyancsak a helyettesítés hiányát mutatja, hogy míg az 1.4.1.4.1. pontban leírtak szerint az e pontban vizsgált rádió műsorterjesztési módok csak helyhez kötött vételt tesznek lehetővé, addig a földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádióműsorok esetében a rádióhallgatás nincs helyhez kötve. A fogyasztói magatartás minták alátámasztják, hogy a nem helyhez kötött vétel a helyettesítés korlátja, ugyanis a rádióhallgatók közel fele hallgat autóban rádiót.

1.4.1.4.4. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az IPTV, a kábeltelevíziós, az előfizetéses műholdas és mikrohullámú műsorterjesztés a fogyasztói magatartás és a szolgáltatások árainak eltérései miatt nem tekinthető az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások igénybe vétele helyettesítőjének. Emellett a funkcionális különbségek és az elérhetőség az IPTV és a mikrohullámú műsorterjesztés esetében is a helyettesítést korlátozó tényezőként jelentkeznek.

A fentiek alapján az IPTV, a kábeltelevíziós, a műholdas előfizetéses és a mikrohullámú előfizetéses műsorterjesztést a kiskereskedelmi piacon nem azonosítottam az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás helyettesítőjeként.

1.4.1.5. Rádióműsor hallgatása internet hozzáféréseken keresztül

A keresleti helyettesítés vizsgálata ebben az esetben annak a kérdésnek a megválaszolását jelenti, hogy az internetes hozzáféréseken keresztüli rádióhallgatás helyettesíti-e a fogyasztók számára az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások igénybevételét. A vizsgálatok során a funkcionalitást és a fogyasztói magatartást, az elérhetőséget, valamint a helyettesítés korlátait elemeztem.

1.4.1.5.1. Funkcionalitás, fogyasztói magatartás

Rádióműsorok vételére az interneten keresztül, személyi számítógép és web böngésző program, vagy egyéb erre alkalmas szoftver segítségével is lehetőség nyílik. Az interneten keresztül való rádióhallgatáshoz szélessávú internet kapcsolat szükséges.

Interneten keresztül elérhetőek az országos földfelszíni analóg terjesztéssel fogható rádióadók, a helyettesítést tehát a műsorválaszték nem akadályozza. A helyettesítést akadályozhatja azonban az internetes hozzáférés hiánya, valamint az internetes rádióhallgatás nehézkessége a földfelszíni analóg rádió vételhez képest.

A helyettesítés hiányát bizonyítja, hogy a rádióhallgatóknak csupán 4%-a¹⁷ nyilatkozta azt, hogy hallgat az interneten keresztül rádiót, vagyis még az internet hozzáféréssel rendelkező felhasználók körében sem jellemző az internet hozzáféréseken keresztüli rádióhallgatás.

I.4.1.5.2. Elérhetőség

Lakossági felmérés adatai szerint¹⁸ a háztartások 52%-a rendelkezik vezetékes internet hozzáféréssel, illetve a háztartások 11%-ában van nagyképernyős mobilinternetet használó személy. A földfelszíni analóg rádióveteli lehetőséggel rendelkező lakosság jelentős része tehát nem rendelkezik internet hozzáféréssel.

I.4.1.5.3. Helyettesítés akadályai

Az internet hozzáférés költségei (az internet hozzáférési szolgáltatás egyszeri- illetve havidíjai, továbbá az internet hozzáféréshez szükséges eszközök ára), illetve a számítógép- és internet használathoz szükséges ismeretek hiánya – különösen az idősebb lakosság körében – akadályozza az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádióműsor hallgatásának az interneten keresztül történő rádióhallgatással való helyettesítését.

I.4.1.5.4. Keresleti helyettesítési vizsgálatok eredménye

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az internet hozzáféréseken keresztüli rádióhallgatás a funkcionalitás, a fogyasztói magatartás és az elérhetőség eltérései, valamint a feltárt, a helyettesítést gátló tényezők miatt nem tekinthető az országos földfelszíni analóg műsorszórással terjesztett rádiószolgáltatások igénybe vétele helyettesítőjének.

A funkcionalitásra, fogyasztói magatartásra, elérhetőségre, valamint a helyettesítési akadályokra vonatkozó vizsgálatok alapján az interneten keresztül történő rádióműsor letöltést a kiskereskedelmi piacon nem azonosítottam az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás helyettesítőjeként.

I.4.1.6. Keresleti helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok eredménye

A kiskereskedelmi szintű helyettesítésre vonatkozóan elvégzett vizsgálatok alapján megállapítom, hogy a kiskereskedelmi piacot az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás alkotja.

I.4.2. Kínálati helyettesítés a kiskereskedelmi piacon

A kínálati helyettesítés elemzése annak a vizsgálatát jelenti, hogy egy kismértékű, de jelentős és tartós áremelkedés hatására az adott piacon nem aktív vállalkozások belátható időn belül¹⁹ belépnek-e a piacra. Amennyiben ilyen vállalkozások léteznek, az a keresleti

¹⁷ Forrás: NMHH-ARISZ: Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012

¹⁸ Forrás: NMHH-ARISZ: Távközlési szolgáltatások használata a lakossági felhasználók körében, 2012

¹⁹ A belátható idő meghatározása az adott piac jellemzőitől függ, a vizsgálat során 1-2 éves időtáv volt a feltételezés.

helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok során meghatározott piac határainak módosítását indokolhatja.

Tekintettel arra, hogy a földfelszíni analóg rádió műsorszóráshoz rendelkezésre álló spektrum korlátos, illetve – részben a korlátozott műszaki lehetőségek (frekvenciahasználat, torony elhelyezése, stb.), valamint a rendkívül nagymértékű vissza nem térülő beruházási költségek miatt – nem reális az a lehetőség, hogy valamely, jelenleg nem földfelszíni analóg műsorterjesztést végző szolgáltató belátható időn belül ki tudna építeni országos műsorterjesztésre alkalmas földfelszíni infrastruktúrát.

A helyi/körzeti földfelszíni műsorszórók elméletileg képesek lennének együttesen hasonló lefedettség elérésére, azonban a helyi/körzeti adókból álló hálózat és az országos adóhálózat nem biztosít azonos funkcionális körülményeket. A helyi/körzeti adók és az országos adóhálózat között nincs funkcionális helyettesítés (különböző a lefedettség, a helyi adók teljesítménye kicsi, a tornyok elhelyezése nem megfelelő országos hálózat kiépítésére, interferenciaproblémák lépnek fel az azonos helyű adók között, stb.), tehát komplex műszaki akadályai vannak annak, hogy a helyi/körzeti adók együttesen helyettesítő szolgáltatást nyújtsanak a kiépült országos adóhálózat ellenében. A fentiek mellett a helyettesítést jogi/adminisztratív korlátok is akadályozzák, az I.4.1.1.2. pontban leírtak alapján.

A fentiek alapján megállapítottam, hogy a fennálló strukturális, jogi/adminisztratív korlátok kizárják új, az azonosított kiskereskedelmi piacon nem aktív vállalkozások belépését, ezért kínálati oldalról nem indokolt a keresleti helyettesítési vizsgálat során meghatározott piac bővítése.

I.5. Nagykereskedelmi piac vizsgálata

A nagykereskedelmi piac meghatározása során olyan helyettesítési lehetőségeket kerestem, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait.

I.5.1. Keresleti helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A nagykereskedelmi piacon a keresleti helyettesítési vizsgálatokat azokra a szolgáltatásokra vonatkozóan szükséges elvégezni, amelyek a kiskereskedelmi piacokon helyettesítő szolgáltatások, a következő okokból. A nagykereskedelmi piacon a műsorszórás szolgáltatás vevői a médiaszolgáltatók. A helyettesítési alternatíva számukra olyan értelemben vetődik fel, hogy ha a kiinduló szolgáltatást (a földfelszíni analóg rádió műsorszórást) helyettesíteni akarnák más műsorterjesztési platformokon nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatásokkal, akkor ezen platformokon keresztül lényegében ugyanolyan számú előfizetőkhöz, lényegében azonos feltételek (ingyenes hozzáférést biztosítva és országos lefedettséggel) mellett juthatnának-e el, mint a kiinduló szolgáltatás esetén. Ez a helyettesítési lehetőség azonban csak akkor jelent reális váltási alternatívát a médiaszolgáltató számára, ha a végfogyasztó az ezeken a platformokon keresztül nyújtott szolgáltatásokat helyettesítőnek tartja, ellenkező esetben a médiaszolgáltató váltási kísérlete nem érne célt.

A kiskereskedelmi helyettesítési vizsgálatok eredményeképpen megállapítottam, hogy az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórásnak nincs helyettesítő szolgáltatása. A kiskereskedelmi helyettesíthetőség hiányában **a nagykereskedelmi keresleti**

helyettesíthetőség lehetősége kizárható, hiszen az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás helyett más nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételével előállított kiskereskedelmi szolgáltatással nem lenne helyettesíthető a kiskereskedelmi piacot alkotó szolgáltatás.

I.5.2. Kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A kínálati helyettesítés elemzése annak a vizsgálatát jelenti, hogy egy kismértékű, de jelentős és tartós áremelkedés hatására az adott piacon nem aktív vállalkozások belátható időn belül belépnek-e a piacra. Amennyiben ilyen vállalkozások léteznek, az a keresleti helyettesítésre vonatkozó vizsgálatok során meghatározott piac határainak módosítását indokolhatja.

Tekintettel az I.4.2. pontban leírtakra, mivel a földfelszíni műsorszóráshoz rendelkezésre álló spektrum korlátos, illetve - részben a korlátozott műszaki lehetőségek (frekvenciahasználat, torony elhelyezése, stb.) valamint a rendkívül nagymértékű vissza nem térülő beruházási költségek miatt - nincs olyan szolgáltató, amely belátható időn belül ki tudna építeni országos műsorterjesztésre alkalmas földfelszíni infrastruktúrát, ezért **a vizsgált nagykereskedelmi piacon nem azonosítottam kínálati helyettesítő szolgáltatást.**

I.6. „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórási” szolgáltatás nagykereskedelmi piac tartalma

A korábbiakban ismertetett részletes kiskereskedelmi és nagykereskedelmi piaci helyettesítési vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás” szolgáltatás nagykereskedelmi piac tartalmát kizárólag az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás alkotja.

I.7. A piac földrajzi kiterjedésének meghatározása

A földrajzi kiterjedés vizsgálatának a célja általában annak megállapítása, hogy az érintett piac esetében mely földrajzi területi határokon belül lehet a versenyfeltételeket homogénnek tekinteni, figyelembe véve a keresleti és kínálati helyettesítés szempontjait is.

Az „országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás” elnevezésű nagykereskedelmi piacon egyetlen eladó található, amelynek hálózata közel országos lefedettséget biztosít a műsorszolgáltatók számára (az országos földfelszíni rádió műsorszórással lefedett lakosság aránya az azt igénybe vevő médiaszolgáltatók műsorai esetében eltérő, 67-100% között alakul). A hálózattal lefedett terület nagysága tehát az egész ország területe.

Az „országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás” elnevezésű nagykereskedelmi piacra vonatkozó jogi, szabályozási környezet az ország teljes területére vonatkozóan azonos, a szolgáltatásnyújtás feltételeiben földrajzi eltérések nincsenek.

Az elmondottak alapján megállapítottam, hogy az „országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás” piaca esetében a földrajzi piac Magyarország területe.

I.8. Piacmeghatározás eredményeként azonosított piac

A szolgáltatási és földrajzi piac vizsgálata után a következő piacot határoztam meg:

- **Az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca.**

I.9. Az érintett piac vizsgálata

A Bizottság a 2003/311/EC sz. Ajánlásában a „Műsorterjesztési szolgáltatás, tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából” elnevezésű nagykereskedelmi piacot az ex ante szabályozás szempontjából úgy határozta meg, mint amely nagy valószínűséggel érintett piacnak minősül, amely azt jelenti, hogy a Bizottság szükségesnek tartja a piac vizsgálatát. A Bizottság a korábbi 2003/311/EK Ajánlás felülvizsgálata alapján kiadott 2007/879/EK Ajánlás mellékletében a vizsgált piacot nem minősítette ex ante piacsabályozási szempontból érintettnek. Az Ajánláshoz fűzött Explanatory Note 5. pontja kimondja, hogy azon piacok esetében, amelyeket a Bizottság a továbbiakban nem tart az ex ante szabályozás szempontjából érintettnek, de amelyekben valamely nemzeti szabályozó hatóság korábbi piacelemzési eljárása során jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót azonosított, illetve rá kötelezettséget rótt ki, a nemzeti szabályozó hatóságnak a piacelemzési eljárás során részletesen vizsgálnia kell a piac ex ante szabályozás szempontjából való érintettségét a hármas ex ante kritériumrendszer részletes vizsgálatával.

A piacok ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapítja meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

A továbbiakban az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piacának érintettségét vizsgáljuk a fenti kritériumok alapján.

I.9.1. Magas és tartós belépési korlátok

A belépési korlátoknak alapvetően két fajtája van, strukturális és jogi-adminisztratív korlátok. Strukturális korlátok abban az esetben léteznek, ha a fennálló keresleti szint és az alkalmazott technológia jellemzői, valamint a kapcsolódó költségviszonyok alapján a piacra lépés szempontjából egyenlőtlen feltételekkel szembesül a korábban piacra lépő (és ott jelentős pozíciókat szerző vállalat) és egy később piacra lépő cég. Jogi és adminisztratív korlátok akkor érvényesülnek, amikor a belépőre vagy belépni szándékozóra nézve hátrányos feltétel forrása nem gazdasági jellegű, hanem a piacon érvényesülő jogszabályi, adminisztratív vagy egyéb állami szabályozás következménye.

Strukturális korlátok

A meglévő országos földfelszíni analóg rádió műsorszóró hálózat mellett egy párhuzamos hálózat kiépítése műszakilag és gazdaságilag egyaránt ésszerűtlen lenne (nehezen duplikálható infrastruktúra feletti ellenőrzés), mivel az analóg földfelszíni műsorszóráshoz szükséges infrastruktúra azonnali, teljes lefedettséget biztosító kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelyek megtérülése a jelenlegi nagykereskedelmi bevételi szint mellett még az analóg rádió műsorszórás hosszabb távú piaci jelenléte esetén is kizárt lenne. Az azonosított piacon jelen levő műsorszóró csaknem 100%-os piaci részesedéssel²⁰, valamint jelentős méret- és választékgazdaságossági előnnyel rendelkezik bármilyen potenciális új piacra lépővel szemben, hiszen meglévő infrastruktúrájával két médiaszolgáltató több műsora műsorszórását is végzi és a kiépített infrastruktúra más jellegű műsorszórást, valamint műsorszóráson kívül egyéb hírközlési szolgáltatások nyújtását is lehetővé teszi számára (pl. adatátviteli szolgáltatás, infrastruktúra-bérlés).

Figyelembe véve az azonosított piacon jelen levő műsorszóró és az esetleges új belépők közötti jelentős méret- és választékgazdaságossági eltéréseket, valamint azt a körülményt, hogy az analóg rádió műsorszórás szolgáltatás középtávon valószínűsíthető lekapcsolásáig hátralévő idő nem elegendő az esetleges új belépő által eszközölt beruházások megtérülésére, megállapítottam, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piacán” jelentős, a belépést akadályozó strukturális korlátok állnak fenn.

Jogi-adminisztratív korlátok

Az azonosított piacon jelentős jogi-adminisztratív piacra lépési korlátok azonosíthatóak. Az országos műsorszórás elengedhetetlen feltétele a megfelelő frekvenciakészlet megléte. A műsorszóráshoz szükséges frekvenciák a közszolgálati rádióműsorok esetében kijelölés, a kereskedelmi rádiók esetében műsorszolgáltatási pályázatok útján kerültek értékesítésre, jelenleg azonban nincs folyamatban országos médiaszolgáltatási lehetőség gyakorlását biztosító frekvenciapályázat (jogi korlát)²¹. A frekvenciahasználati joggal rendelkező médiaszolgáltatók és az AH hosszú távú műsorterjesztési szerződéseket kötöttek a műsorszórás tekintetében, ami adminisztratív korlátot jelent bármilyen új belépő számára.

A jogi-adminisztratív korlátok a strukturális korlátokat is „erősítik”, mivel a meglévő hosszú távú műsorterjesztési szerződések miatt egy párhuzamos műsorszóró hálózat kiépítő vállalkozás számára a jelenlegi országos médiaszolgáltatók nem lennének elérhetőek, csakis a piacra újonnan belépő országos rádiókat tudná kiszolgálni. A jelenlegi piaci körülmények között azonban nem várható az új hálózat költséghatékony működtetését és a megfelelő megtérülést biztosító számú új, országos analóg rádió műsorszórást igénybe vevő médiaszolgáltató megjelenése.

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacon mind a

---

²⁰ Az Kossuth rádió esetében hat kis teljesítményű adón a Magyar Rádió Zrt., illetve a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap, a Class FM esetében pedig három ugyancsak kis teljesítményű adón a tulajdonos Advenio Zrt maga végzi a műsorszórást, azonban az Eht.188. § 13. pontja alapján az általa nyújtott szolgáltatás nem elektronikus hírközlési szolgáltatás.

²¹ 2012-ban az Médiatanács felmondta a Neo FM országos kereskedelmi rádiót működtető FM 1 Zrt. médiaszolgáltatási szerződését.

strukturális, mind a jogi-adminisztratív korlátok jelentősek, egymást erősítik és gyakorlatilag megakadályozzák a piacra lépést.

I.9.2. A hatékony versenyhez való közeledés helyzete az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás piacán

A hatékony versenyhez való közeledés esete akkor állna fenn, ha az adott piacon a külső szabályozói beavatkozás megszüntetése esetén a piac az önszabályozó mechanizmusai révén a külső szabályozási beavatkozás célját a vizsgált időtávon belül elérné. Ennek megfelelően a hatékony versenyhez való közeledés vizsgálata során annak az áttekintése szükséges, hogy léteznek-e olyan piaci mechanizmusok, amelyek a verseny erősödésére utalnak, illetve csökkentik az előző pontban azonosított belépési korlátok szerepét.

A piaci részesedés vizsgálata azt mutatja, hogy az azonosított piacon jelen levő műsorszóró vállalkozás csaknem 100%-os piaci részesedésében a szabályozási időszak alatt nem várható változás. A monopolhelyzet lehetővé teszi, hogy szabályozás hiányában a vállalkozás tartósan a kompetitív szint felett állapítsa meg árait. Az előző pontban azonosított strukturális és jogi-adminisztratív korlátok tartósan fennmaradnak, sem a nehezen duplikálható infrastruktúra feletti ellenőrzés, sem a frekvencia szűkösségből fakadó jogi korlátok tekintetében nem várható változás, ennek megfelelően új piaci szereplő belépésére (potenciális verseny) sem lehet számítani az előretekintő időtávon.

Az elvégzett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacon nincs esély a hatékony verseny irányába történő elmozdulásra.

I.9.3. A versenyjogi (ex post) eszközök alkalmazásának elégtelensége az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás piacán

Az előzőekben ismertetett vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piac a belepést megakadályozó strukturális és jogi-adminisztratív korlátokkal rendelkezik és hosszabb távon sincs esély a hatékony verseny irányába történő elmozdulásra. Az ex ante szabályozási szempontból való érintettség megállapításához azonban szükséges annak a vizsgálata, hogy az ex post versenyszabályozási eszközök nem alkalmasak a piaci probléma kezelésére.

Az Európai Bizottság Ajánlásához fűzött Explanatory Note 2.2. (iii) pontja a következő szempontokat említi, amelyek alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy a versenyjog módszerei önmagukban nem elegendőek. Ezek az esetek:

- piaci problémának megfelelő szabályozói beavatkozás összetett, bonyolult feladat (pl. részletes, szabályozói célú számviteli kimutatások, költségvizsgálatok, műszaki szempontokat is magukba foglaló feltételek ellenőrzése stb.);
- ismétlődő és/vagy időigényes beavatkozások (vizsgálatok) elkerülhetetlenek;
- a szabályozási környezet kiszámíthatósága kiemelkedő jelentőségű.

a) A feladat összetettsége

Az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” jelentős belépési korlátokkal jellemezhető, az eladói oldalon egyszereplős piac. A hírközlési piacon meglehetősen gyakori ez a piaci szerkezet, amely a magas elsüllyedt költségek, a méretgazdaságossági hatások (természetes monopolhelyzet), vagy az adminisztratív belépési korlátok következtében egyaránt előfordulhat. Az ilyen szerkezetű piacokon potenciálisan felmerülő piaci torzulások részben strukturális jellegűek lehetnek, részben pedig a piac kínálati szereplőinek versenykorlátozó magatartásából fakadhatnak és általában érintik az árakat is. A versenykorlátozás számos módon megvalósulhat, a szolgáltatásnyújtástól való elzárkózástól kezdve az árjellegű (túlzó árazás, árdiszkrimináció stb.) versenykorlátozó magatartásformákon keresztül a nem árjellegű (pl. indokolatlan előírások stb.) versenykorlátozó eszközök alkalmazásáig. A felsorolt piactorzító magatartásformák legtöbbször esetében a szabályozói beavatkozás, a piaci probléma orvoslása speciális iparági (műszaki, közgazdasági /számviteli/, jogi) ismereteket igényel. A szolgáltatásnyújtástól való elzárkózás, mint lehetséges piactorzító magatartásforma esetében például szükséges lehet a szolgáltatásnyújtás részletes műszaki, jogi feltételeinek előírása, az árjellegű piactorzító magatartásformák kezelése pedig költségalapú díjak kialakítására, számviteli kimutatások készítésére vonatkozó kötelezettség előírását és folyamatos ellenőrzését igényelheti. Ezekre a bonyolult ismereteket a versenyjog alkalmazása során általában nincs szükség, illetve, ha ilyen jellegű vizsgálatokat a versenyfelügyeleti ellenőrzés során végeznek is, arra általában valamely versenysérelem kivizsgálása menetében utólag, célszerűen jelentős külső erőforrások felhasználásával kerül sor.

A leírtak alapján megállapítottam, hogy a vizsgált piac esetében a potenciális piaci problémának megfelelő szabályozói beavatkozás és ellenőrzés olyan összetett, bonyolult feladat, amely speciális, ágazati jellegű műszaki-jogi-közgazdasági ismereteket igényel.

b) Ismétlődő és/vagy időigényes beavatkozások (vizsgálatok) elkerülhetetlenek

Az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” esetében a korábban ismertetett vizsgálatok alapján hosszabb távon sem valószínűsíthető, hogy a piac elmozdul a hatékony verseny irányába. Ennek megfelelően a potenciális versenytorzító magatartásformák kezelése és a kötelezettségek betartásának ellenőrzése folyamatos és ismétlődő szabályozói beavatkozást igényelhet. Az ex post versenyszabályozás esetén, amennyiben a verseny sérelme valószínűsíthető, a versenyhatóság megindítja vizsgálatát, amelynek során azonosítja az árut/szolgáltatást, meghatározza a releváns piacot, annak földrajzi határait, elemzi a piacot stb. Miután a versenyjog az egyes elektronikus hírközlési piacokra vonatkozóan részletes szabályokat nem tartalmaz, a tényállás tisztázása, illetve általában a panasszal kapcsolatos jogi értékelés bonyolultabb, mint a részletes szabályokkal rendelkező, ezeket szakmai részleteiben kellő biztonsággal, kisebb időigénnyel alkalmazó ágazati szabályozás esetén.

A leírtak alapján megállapítottam, hogy a vizsgált piac esetében a potenciális piaci problémának megfelelő szabályozói beavatkozás és ellenőrzés ismétlődő, időigényes és speciális ágazati szakértelmet igénylő feladatok végrehajtását igényli, amely hatékonyan az ex ante szabályozás keretében valósítható meg.

c) A szabályozási környezet kiszámíthatósága

A gazdálkodás feltételeinek, a piaci környezetnek a kiszámíthatósága elsőrendű fontosságú a piaci szereplők számára az üzleti tervezés szempontjából. Szabályozott piacok esetében a szabályozásnak kiemelt szerepe van a kiszámíthatóság megteremtésében. Ebben a tekintetben a versenyjog általános garanciális jellegű, míg az ex-ante szabályozás részletes, egyes konkrét kérdések szintjén kiszámítható működési és megtérülési körülményeket határoz meg. A versenyjog alkalmazása során önmagában az a tény, hogy valamely vállalkozó gazdasági erőfölénnyel rendelkezik még nem elegendő valamely kötelezettség kirovásához. Ehhez bizonyítani kell, hogy a gazdasági erőfölénnyel történő visszaélés megtörtént. Ezzel szemben a jelentős piaci erővel való visszaélés bizonyítása az ex ante szabályozás keretei között nem szükséges, az erre való képesség megállapítása megalapozza a kötelezettség kirovását, ami lényegesen nagyobb biztonságot és kiszámíthatóságot jelent a piaci szereplők számára, mint a versenyjog általános szabályai által biztosított védelem. Különösen igaz ez a több időszakot átívelő előrettekintő árszabályozás esetén, amely a vizsgált piacon is releváns szabályozói eszköz.

A leírtak alapján megállapítottam, hogy a vizsgált piac esetében a kiszámítható szabályozói környezet az ex ante szabályozáson keresztül alakítható ki hatékonyan.

I.9.4. Érintett piac

A hármas kritérium teszt elvégzése után megállapítottam, hogy az „országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” szabályozási szempontból érintett piacnak tekintendő.

II. PIACELEMZÉS, JELENTŐS PIACI ERŐVEL RENDELKEZŐ SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSA

II.1. Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés)

A piacmeghatározás során megállapítottam, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacszabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért szükséges az érintett piacra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése, és szükség esetén jelentős piaci erejű szolgáltató(k) kijelölése.

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (a továbbiakban: **JPE szolgáltató**) – összhangban az Eht. 62. § (3) bekezdésében írtakkal – az a vállalkozás, amely valamely érintett piacon, amelyen a gazdasági verseny nem kellően hatékony, egyedül (a továbbiakban: **önálló erőfölény**) vagy más szolgáltatóval közösen (a továbbiakban: **közös erőfölény**) gazdasági erőfölényben van. A gazdasági erőfölény olyan gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa.

A piac elemzése során az Iránymutatás 78. pontjában felsorolt, a piaci erő megítéléséhez szükséges következő szempontok figyelembevételével jártam el:

- piaci részesedés,
- a vállalkozás mérete,
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett,
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség,
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje,
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz,
- áru/szolgáltatási diverzifikáció,
- méretgazdaságosság,
- választék-gazdaságosság,
- vertikális integráció,
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat,
- a potenciális verseny hiánya,
- a terjeszkedés akadályai.

A felsorolt szempontok eltérő relevanciával bírnak az érintett piac vizsgálata szempontjából, a teljesség igénye miatt azonban a kevésbé releváns kritériumok vizsgálatával is foglalkoztam, amelynek során indokoltam, hogy miért tekintem e szempontokat az érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek.

II.2. Önálló erőfölény értékelése

Az Iránymutatás 78. pontjában felsorolt elemzési szempontok eltérő relevanciával bírnak a vizsgált piacokon. A II.1. pontban ismertetett szempontok közül a következő szempontok vizsgálata – azok jelentőségére tekintettel – kiemelt volt:

- piaci részesedés,
- kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje,
- potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai,
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett.

Az elemzés során ugyanakkor, a teljesség igénye miatt, az összes többi szempontot is megvizsgáltam. Ezek vizsgálatának eredményeként a Határozat azt is indokolja, hogy miért tekinti az egyes szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában jelentősnek vagy kevésbé jelentősnek.

II.2.1. Jelentős szempontok

II.2.1.1. Piaci részesedések

A piaci részesedés vizsgálatának kiemelt szerepe van a jelentős piaci erő megítélése szempontjából. A vizsgált piac esetében elmondható, hogy egyetlen eladó szolgáltató van jelen az azonosított nagykereskedelmi piacon²², az Antenna Hungária, melynek 2011-ben **Üzleti titok**, 2012-ben **Üzleti titok** nettó árbevétele származott országos földfelszíni analóg rádió műsorszórásból. A társaság piaci részesedése 100% akár árbevétel, akár naturália alapú mutatót vizsgálunk. **Ennek megfelelően az AH monopolhelyzetűnek tekintendő, amely már önmagában megalapozza a szolgáltató jelentős piaci erejűvé nyilvánítását²³.**

II.2.1.2. A kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

Kiegyenlítő vásárlóerőről akkor beszélünk, ha valamely szolgáltatás vásárlója megfelelő érdekérvényesítő erővel rendelkezik ahhoz, hogy az eladó szolgáltatóra nyomást gyakoroljon az árai vagy más szolgáltatási feltételeinek meghatározása során. A kiegyenlítő vásárlóerő legtöbbször abból származik, hogy a szolgáltatás vásárlója az eladó értékesítésének jelentős részét képviseli. Jelen esetben – az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piacán – a vásárlók rádió médiaszolgáltatók, a megvásárolt szolgáltatás pedig az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás. Vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő alatt tehát a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybevétele) képesek átállni, ha a szolgáltató árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szolgáltatás feltételeit.

A kiegyenlítő vásárlóerő megítélése során segítséget jelent a következő szempontok vizsgálata:

- vevőkoncentráció,
- a szolgáltatóváltás költsége,
- a vevői árrugalmasság,
- a fogyasztói informáltság.

²² Az Kossuth rádió esetében hat kis teljesítményű adón a Magyar Rádió, illetve a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap, a Class FM esetében pedig három ugyancsak kis teljesítményű adón a tulajdonos Advenio Zrt maga végzi a műsorszórást, azonban az Eht.188. § 13. pontja alapján az általa nyújtott szolgáltatás nem elektronikus hírközlési szolgáltatás.

²³ Az Iránymutatás 75. pontja alapján kivételes esetektől eltekintve a már eldöntött jogesetek alapján a nagyon nagy - 50%-ot meghaladó – piaci részesedés önmagában bizonyíték a domináns helyzet meglétére.

A fenti szempontok vizsgálata előtt szükséges kiemelni, hogy az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás piacán a kiegyenlítő vásárlóerő, mint érdekérvényesítő erő alkalmazhatóságát jelentősen szűkíti a piacon a vevők szempontjából fennálló kényszerhelyzet. A vevői oldalon található rádió médiaszolgáltatókat meghatározott időtartamra szóló médiaszolgáltatási kötelezettség terheli, meghatározott lefedettség biztosításával. További kényszert jelent, hogy az analóg földfelszíni rádió műsorszórás nélkül a rádió médiaszolgáltatók nem lennének képesek eljuttatni műsorukat a legtöbb hallgatóhoz (tekintettel arra, hogy a nem földfelszíni rádió műsorszórás igénybevételével történő rádióhallgatás piaci súlya elhanyagolható), ami jelentős reklámbevétel kiesést okozna számukra.

II.2.1.2.1. Vevőkoncentráció

A vevőkoncentráció a nagy felhasználók arányát mutatja az adott szolgáltatásból származó árbevételben. Az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórást tekintve elmondható, hogy a vásárlói oldalon jelentős árbevételű és méretű vállalkozások állnak és a vevőkoncentráció magas (2 vevő). Ami tehát a méretet és a vevőkoncentrációt illeti, első látásra egyenlő felek alkujáról lehetne szó. A korábban említett kényszerhelyzet azonban szinte a nullára csökkenti a vevők alkuerejét. Ezért a vevőkoncentrációból esetlegesen származó kiegyenlítő vásárlóerő érvényesülése lehetetlenné válik.

II.2.1.2.2. A szolgáltatóváltás költsége

A kiegyenlítő vásárlóerő létezése szempontjából fontos, hogy a vásárló kezében legvégső eszközként ott legyen a szolgáltatóváltás lehetősége. Ez a lehetőség visszatarthatja a szolgáltatás nyújtóját az esetleges áremelésről. A szolgáltatóváltáshoz azonban helyettesítési lehetőségre van szükség, ami az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás esetén a gyakorlatban nem létezik. A rádió médiaszolgáltatók a II.2.1.2. pontban elmondottak alapján vásárlói kényszerhelyzetben vannak, más országos műsorszórásra képes vállalkozás nincs jelen a piacon és megjelenése nem is várható (potenciális verseny hiánya). A médiaszolgáltatók számára pedig nem gazdaságos és adminisztratív okokból is korlátokba ütközik a saját műsorszóró hálózat kiépítése (pl. frekvenciakijelölés, rádióengedély jogosítottja jelenleg a műsorszóró vállalkozás), ennek megfelelően az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás esetében a vevők számára nincs helyettesítési lehetőség, így a szolgáltatóváltás lehetősége sem képes korlátozni az eladó erejét.

II.2.1.2.3. Vevői ár rugalmasság

A vevő számára nemcsak a szolgáltatóváltás szolgálhat eszközként vásárlóerejének érvényesítése során, hanem az általa keresett mennyiség visszafogásával is reagálhat az esetleges áremelésre, erre azonban az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás esetén a II.2.1.2. pontban ismertetett kényszerhelyzet miatt nincs lehetőség.

II.2.1.2.4. Fogasztói informáltság

A vevők (ebben az esetben az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórást igénybe vevő rádió médiaszolgáltatók) tájékozottsága abban az esetben segíthetné a kiegyenlítő vásárlóerő érvényesülését, amennyiben ténylegesen lehetséges volna a szolgáltatás helyettesítése. Korábban azonban már megállapítást nyert, hogy az országos földfelszíni

analóg műsorszórásnak nincs helyettesítője. Így tehát a szolgáltatók nem tudnak alternatív lehetőségeket felkutatni.

A felsorolt szempontok vizsgálata után megállapítottam, hogy az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás piacán nincs olyan kiegyenlítő vásárlóerő, amely nyomást gyakorolna az AH-ra a nagykereskedelmi díjak, illetve egyéb szerződéses feltételek meghatározása során.

II.2.1.3. A potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai

Potenciális versenyről akkor beszélünk, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. Tehát a potenciális verseny a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető. Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatárhathja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy árakat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartsák). A potenciális verseny elemzése első lépésben a belépési korlátok vizsgálatát követeli meg. Az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piaccal kapcsolatban a piacmeghatározás keretében, a kínálati helyettesítés vizsgálata, valamint a piac érintettségének megállapítása kapcsán (I.9.1. pont) már sor került a belépési korlátok vizsgálatára. A vizsgálatok alapján megállapítottam, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacon mind a strukturális, mind a jogi-adminisztratív korlátok jelentősek, így gyakorlatilag megakadályozzák a piacra lépést. A belépési korlátok a piacelemzés előrettekintő időtávján is fennmaradnak. Ennek megfelelően a potenciális verseny nem korlátozza az AH piaci erejét, a belépés akadályozottsága miatt pedig értelemszerűen a piaci terjeszkedés lehetősége is kizárt ebben az esetben.

Megállapítottam, hogy a potenciális verseny hiánya és a terjeszkedés lehetőségének akadályai miatt e két tényező nem korlátozza a jelentős piaci erő kialakulásának lehetőségét a vizsgált piacon.

II.2.1.4. Ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett

Az infrastruktúra, mint belépési korlát számbavétele már a piac meghatározása során megtörtént. Megállapítottam, hogy az analóg földfelszíni műsorszóráshoz szükséges infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése a jelenlegi nagykereskedelmi bevételi szint mellett még az analóg rádió műsorszórás hosszabb távú piaci jelenléte esetén is kizárt. Párhuzamos infrastruktúra kiépítése tehát mindamellet, hogy a piaci belépést jogi-adminisztratív korlátok is akadályozzák, műszakilag és gazdaságilag is ésszerűtlen. Az analóg földfelszíni műsorszóró hálózat tehát nehezen megkettőzhető infrastruktúrának számít, amelynek tulajdonlása, illetve ellenőrzése erősíti a szolgáltató piaci erejét. **A leírtak alapján megállapítottam, hogy a nehezen megkettőzhető infrastruktúra feletti ellenőrzés erősíti az AH erőfölényes helyzetét.**

II.2.2. További szempontok

Az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű nagykereskedelmi piac eladói oldalról egyszereplős, ahol az AH csaknem 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik, ezért a vizsgálatra ajánlott szempontok közül azok, amelyek

valamilyen módon két, a piacon hasonló szerepben lévő piaci szereplő közötti viszonyra utalnak és a piaci helyzetüket, erejüket hasonlítják össze, a jelentős piaci erő megítélése során kevésbé jelentősek. Ezen szempontok az alábbiak:

II.2.2.1. A vállalkozás mérete

A jelentős piaci erő megítélése szempontjából fontos lehet a vállalkozás méretének vizsgálata, hiszen a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre.

Az AH főbb pénzügyi adatai a 2012. üzleti évre²⁴ a következők²⁵:

Tétel	2012
Összes eszköz	53 905 578
Értékesítés nettó bevétele	20 976 388
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	1 495 061
Adózott eredmény	-29 309

1. táblázat Az AH Zrt. pénzügyi adatai (ezer Ft)

Az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás esetében azonban (eladói oldalon) egyszereplős piacról beszélhetünk, ahol az előnyszerzés (versenytársak híján) nem értelmezhető.

II.2.2.2. Technológiai előnyök vagy technológiai felsőbbrendűség

Technológiai előnyről akkor beszélhetünk, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi egy vagy több szolgáltatás olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonyában értelmezhető. Mivel az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piac kínálati oldalán egyetlen, 100%-os részesedéssel rendelkező vállalkozás található, ilyen összehasonlítás nem értelmezhető.

II.2.2.3. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz való könnyebb hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja. Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből piaci előnye származhat. Egy olyan piacon azonban, ahol egyetlen eladó található, ilyen piaci előny nem értelmezhető.

II.2.2.4. Áru és szolgáltatási diverzifikáció

A szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók összekötik más piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételével. Az ilyen gyakorlat

²⁴ 2012. április 1-től 2013. március 31-ig tartó üzleti év.

²⁵ A közölt adatok az AH Zrt. honlapján hozzáférhető éves beszámolóiból származnak (http://ahrt.hu/files/tiny_mce/File/AH_eves_beszamolo_2013_HU.pdf).

lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre. A vizsgált piacon – mivel egyetlen eladó van – ez az előnyszerzés nem értelmezhető.

II.2.2.5. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. Ez a jelenség a fix költségek jelenlétének köszönhető. Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. Amint azonban a kezdeti beruházások időben távolodnak, ez a hatás csökken. Fentiekől függetlenül, ez a piaci előny jelen esetben nem értelmezhető az érintett piacon, hiszen eladói oldalon egyetlen szereplő található.

II.2.2.6. Választékgazdaságosság

Választékgazdaságosságról akkor beszélünk, ha több terméket vagy szolgáltatást közös termelési folyamatban állítanak elő. Ezáltal költségmegtakarítás érhető el. A nagyobb választékgazdaságosság alkalmas piaci előny szerzésére. A piaci előny itt (ugyanúgy, mint a méretgazdaságosságnál) sem értelmezhető, hiszen egyetlen eladó van jelen a piacon.

II.2.2.7. Vertikális integráció

A vertikális integráció megvalósulása esetén arról beszélünk, hogy egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre. A piacmeghatározás során kapcsolódó kiskereskedelmi piacként az „országos analóg földfelszíni rádió műsorszórás kiskereskedelmi piacát” azonosítottam, ahol a végfelhasználók médiaszolgáltatás fogyasztása érdekében az Eht. 188. § 75. pontjában szereplő műsorszórást (beleértve az I.3. pontban kiinduló szolgáltatásként meghatározott elektronikus hírközlési szolgáltatást is) tartalmazó kiskereskedelmi szolgáltatást vesznek igénybe. Ezen a piacon eladóként nem jelenik meg az AH, ennek megfelelően a vertikális integrációból fakadó piaci előnyszerzés a vizsgált piacon nem értelmezhető.

II.2.2.8. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) lehet szerepe a piaci erő megítélése szempontjából. Az azonosított piac kevés szereplős nagykereskedelmi piac, amelyen a megállapodások szinte minden esetben szolgáltatói tárgyalások eredményeként jönnek létre. Ennek megfelelően a fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatból származó piaci előnyszerzés az azonosított piacon nem értelmezhető.

II.3. A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítása az érintett piacon

Az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacon az AH esetében a 100%-os piaci részesedés önmagában megalapozza a jelentős piaci erejű minősítést és a további kritériumok vizsgálata során sem tartam fel a piaci erőt lényegesen korlátozó tényezőt.

Ennek megfelelően az érintett piacon a fenti kritériumok vizsgálata alapján jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosítottam az alábbi szolgáltatót:

- **az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű nagykereskedelmi piacon az Antenna Hungária Zrt. jelentős piaci erejű szolgáltató.**

II.4. Közös erőfölény vizsgálata

Vizsgáltam annak lehetőségét, hogy két, vagy több - versenyjogi értelemben - független vállalkozás azonos érintett piacon történő, azonos időn belüli tevékenysége, magatartása megvalósítja-e a közös erőfölény tényállását.

A Bizottság Iránymutatását is figyelembe véve, közös erőfölény akkor alakul ki, ha két, vagy több vállalkozás versenytársaikkal és vevőikkel, végső soron a fogyasztókkal szemben lényegében ugyanolyan helyzetben van, mint amilyenben egyetlen erőfölényben lévő vállalkozás lenne. Ehhez természetesen szükséges a közös érdekelttség, tehát az érintett vállalkozásoknak érdekében áll a többi, érintett piacon levő szolgáltatóval szemben közösen erőfölényes helyzet kialakítása (pl. többiek kiszorítása). Ebből természetesen az is következik, hogy az érintett két, vagy több vállalkozás között nincs hatékony verseny az érintett piacon (pl. a piac felosztása).

Az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás” szolgáltatás nyújtása tekintetében az azonosított piacon egyetlen eladó található, így a közös erőfölény kialakulása fogalmilag kizárt.

Az elmondottak alapján nem állapítottam meg közös erőfölényt, ennek megfelelően nem azonosítottam közös erőfölényben lévő szolgáltatókat az érintett piacon.

III. Kötelezettségek megállapítása

Az Eht. 62. § (1) b) pontja előírja, hogy az Elnöknek az érintett piacokon azonosított, jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra a piacelemzés által feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget meg kell állapítania, vagy a korábban jogszabályban, vagy a Hatóság határozatában megállapított legalább egy kötelezettséget fenn kell tartania, vagy módosítania.

III.1. Általános célok

A kötelezettségek meghatározása során messzemenőig szem előtt tartottam az Eht. 2. §-ában lefektetett általános célokat. A kötelezettségek kirovása során törekedtem arra, hogy a kirott kötelezettségek biztosítsák az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III.2. Az alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során az általános célokon kívül az Eht. 62. § (1) és az 63. § (1) bekezdéseiben foglaltaknak is megfelelően a következő elveket vettem figyelembe:

- A kötelezettségeknek az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piacon uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
- A kirott kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosaknak kell lenniük.
- A kirott kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III.3. Az Elnök által kiróható kötelezettségek

Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé²⁶ az Elnök számára:

- ÁTLÁTHATÓSÁG
- EGYENLŐ ELBÁNÁS
- SZÁMVITELI SZÉTVÁLASZTÁS
- HOZZÁFÉRÉSSEL ÉS ÖSSZEKAPCSOLÁSSAL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK
- A KÖZÖS ESZKÖZHASZNÁLAT ÉS HELYMEGOSZTÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI
- KÖLTSÉGALAPÚSÁG ÉS A DÍJAK ELLENŐRIZHETŐSÉGE
- FUNKCIONÁLIS SZÉTVÁLASZTÁS

---

²⁶ Eht. XII. fejezet

III.4. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

Az Eht. alapján, amennyiben az Elnök a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejüként azonosít, akkor „a piacelemzés által feltárt, versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos mértékű kötelezettséget vagy kötelezettségeket ír elő a XI-XIV. fejezetben meghatározott kötelezettségfajták közül, vagy hatályában fenntartja, illetve módosítja a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra korábban megállapított kötelezettségeket.”²⁷ Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma (versenyt korlátozó akadály) és az ebből fakadó lehetséges piaci torzulások azonosítása,
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése,
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása.

III.4.1. Versenyprobléma azonosítása

III.4.1.1 A versenyprobléma: jelentős piaci erő az érintett piacon

A piacmeghatározás alapján azonosított piacon történt piacelemzés során megállapítottam, hogy az azonosított, érintett piacon az AH jelentős piaci erővel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, hogy tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa, azaz hogy versenytorzító magatartást tanúsítson.

III.4.1.2 A jelentős piaci erőből fakadó lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások

Az érintett nagykereskedelmi piac sajátosságaiból adódóan a piacon a jelentős piaci erőből származó lehetséges piaci torzulások részben strukturális jellegűek, részben pedig a piac kínálati szereplőjének esetleges versenykorlátozó magatartásából fakadhatnak. A piacon lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

III.4.1.2.1 A hozzáférés megtagadása

A piac érintettségének vizsgálata során az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piacán magas, a belépést akadályozó strukturális és jogi-adminisztratív korlátokat azonosítottam. A piaci erő megítéléséhez szükséges szempontok vizsgálata során megállapítottam továbbá, hogy a hozzáférés vásárlói (a médiaszolgáltatók) számára a gyakorlatban nincs lehetőség a szolgáltatóváltásra, hiszen saját műsorszóró hálózat kialakítása nem gazdaságos és adminisztratív okokból is korlátokba ütközik, valamint más országos földfelszíni analóg műsorszórásra képes vállalkozás nincs jelen a piacon és megjelenése nem is várható (potenciális verseny hiánya).

A leírtak alapján megállapítottam, hogy a hozzáférési jogosultság biztosítása, az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának előírása (Eht. 106. §) nélkül az elemzés időpontjában fennálló piaci körülmények mellett a jelentős piaci erővel rendelkezőként azonosított szolgáltató képes lehet arra, hogy a

---

²⁷ Eht. 63. § (1)

nagykereskedelmi szolgáltatásnyújtástól való elzárkózással a jelentős piaci erejével visszaéljen.

III.4.1.2.2 Árjellegű versenytorzító magatartások

A hozzáférési jogosultság biztosítása mellett is bekövetkezhet a piaci verseny árjellegű eszközökkel történő torzítása, ami növelheti a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevő versenytársak költségeit, ronthatja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát, továbbá kedvezőtlen fogyasztói, jóléti hatásokat idézhet elő. A vizsgált piacon lehetséges árjellegű versenytorzító magatartások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

III.4.1.2.2.1. Árdiszkrimináció

Az árdiszkrimináció az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás esetében a szolgáltatás különböző igénybe vevői között értelmezhető. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a műsorszóró vállalkozás képes arra, hogy a műsorszórást igénybe vevő médiaszolgáltatók számára lényegében azonos szolgáltatásokat eltérő áron nyújtson.

Az árdiszkrimináció azon formája, amikor a jelentős piaci erejű szolgáltató magasabb áron értékesíti nagykereskedelmi vásárlói részére nagykereskedelmi szolgáltatását, mint saját üzletága számára, jelen piac esetében a hasonló belső teljesítmény hiánya miatt nem releváns.

A költségalapú árak alkalmazásának (Eht. 108. §), valamint az egyenlő elbánás (Eht. 104. §) kötelezettségének előírása képes orvosolni az árdiszkriminációt, az átláthatóság (Eht. 102. §) kötelezettség pedig az árakra vonatkozó információk nyilvánosságra hozatalán keresztül támogatja az előbbi két kötelezettség teljesülését.

III.4.1.2.2.2. Túlzó árazás

A hozzáférési jogosultság biztosítására, az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására kötelezett jelentős piaci erejű szolgáltató képes lehet a tényleges költségeit messze felülmúló nagykereskedelmi ár érvényesítésére. Ahogyan az árdiszkrimináció esetében, úgy a túlzó nagykereskedelmi áraknál is a költségalapúsággal és díjak ellenőrizhetőségével kapcsolatos (Eht. 108. §) kötelezettség képes orvosolni a problémát. Az átláthatóság (Eht. 102. §) kötelezettség az árdiszkriminációhoz hasonlóan jelen esetben is támogatja a költségalapúság kötelezettség megvalósulását.

III.4.1.2.3. Nem-árjellegű versenytorzító magatartások

A piaci verseny nem árjellegű eszközökkel történő torzítására az árjellegű eszközök alkalmazásával párhuzamosan és elkülönülten is sor kerülhet. Nagyobb az ösztönözottség a nem árjellegű eszközök alkalmazására, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége nem áll rendelkezésre. A lehetséges nem árjellegű versenytorzító eszközök, és azok hatásmechanizmusa az alábbiakban foglalható össze:

III.4.1.2.3.1. Az információ visszatartása

Ennek legáltalánosabb megvalósulási módja lehet, ha a nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejűnek minősülő szolgáltató olyan – sok esetben releváns – információval látja el saját üzletágát, amelyet nem juttat el annak versenytársaihoz, illetve különbséget tesz a szolgáltatást igénybevevő szolgáltatók között. Jelen érintett piac esetében az információ visszatartása csak a szolgáltatást igénybevevő különböző médiaszolgáltatók között értelmezhető, a saját üzletág és más médiaszolgáltató között az információ visszatartása a hasonló belső teljesítmény hiánya miatt nem merül fel. Az információk szelektív visszatartása képes támogatni a jelentős piaci erejű szolgáltatót az árjellegű piactorzító magatartásformák (árdiszkrimináció, túlzó árazás) alkalmazásában.

Az átláthatóság (Eht. 102-103. §), mint a jelentős piaci erejű szolgáltatóra kiróható kötelezettség hatékony eszköz az információk visszatartásával szemben. Emellett fontos eszköz lehet az egyenlő elbánás (Eht. 104. §) kötelezettségének előírása, elsősorban a szolgáltatásnyújtás és igénybevétel alapvető feltételeire vonatkozó információk tekintetében.

II.4.1.2.3.2. Indokolatlan előírások, követelmények

Az indokolatlan előírások, követelmények jelen piac esetében az információ visszatartásához hasonlóan elsősorban az árjellegű piactorzító magatartásformák alkalmazását „támogathatják” a jelentős piaci erejű szolgáltató számára. Tehát a jelentős piaci erejű szolgáltató indokolatlan előírásokkal vagy követelményekkel, a szolgáltatás technológiai, fizetési, adminisztratív feltételein keresztül képes lehet a nagykereskedelmi szolgáltatás „drágítására”.

A megfelelően előírt átláthatóság (Eht. 102-103. §), illetve az egyenlő elbánás (Eht. 104. §) előírása képes gátat szabni ezen eszköz alkalmazásának.

III.4.1.2.4 Megállapítások

Az érintett piacot megvizsgálva megállapítottam, hogy a III.4.1.2.1. - III.4.1.2.3. pontokban ismertetett versenytorzító magatartások szabályozás híján felléphetnek az érintett piacon. Ebből adódóan szükség van szabályozói intézkedések meghozatalára, illetve fenntartására, amelyek elősegítik a lehetséges versenyt torzító hatások csökkentését, elősegítve ezzel a verseny kialakulását és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését.

III.4.2 Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

Minden, az Elnök által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálnia. Ezen felül a kötelezettségeknek a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, azokkal arányosaknak kell lenniük²⁸. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének.
- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának.

---

²⁸ Eht.63. §. (1)

Az Eht. XII. Fejezete lehetővé teszi az Elnök számára különböző kötelezettségek kirovását a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra, meghatározott versenyproblémák esetén. Ezek a kötelezettségek a III.3. pontban kerültek felsorolásra.

A lehetséges piactorzító magatartások vizsgálata során minden esetben megvizsgáltam (III.4.1.2.1.-III.4.1.2.3 pontok), hogy melyek azok az Eht.-ban meghatározott kötelezettségek, amelyek a leginkább képesek az adott piactorzító magatartásformák kezelésére/megelőzésére. A piactorzító magatartások és a szabályozási eszközök összerendelése látható a 2. táblázatban.

Piactorzító magatartás	Kezelésére/megelőzésére alkalmas kötelezettség
Hozzáférés, szolgáltatás nyújtásának megtagadása	Hozzáférési kötelezettség (Eht. 106. §)
Árdiszkrimináció	Költségalapúság (Eht. 108. §) Egyenlő elbánás (Eht. 104. §) Átláthatóság (Eht. 102. §)
Túlzó árazás	Költségalapúság (Eht. 108. §) Átláthatóság (Eht. 102. §)
Az információ visszatartása	Átláthatóság (Eht. 102-103. §) Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)
Indokolatlan előírások, követelmények	Átláthatóság (Eht. 102-103. §) Egyenlő elbánás (Eht. 104. §)

2. táblázat: Lehetséges piactorzító magatartásformák és a kezelésükre alkalmas kötelezettségek

A kötelezettségek meghatározása során részletesen vizsgáltam, hogy a felsorolt szabályozói eszközök milyen formában alkalmasak leginkább a feltárt lehetséges versenyprobléma következményeinek – ti. a leírt versenytorzító magatartások lehetőségének – orvoslására.

III.4.2.1. Átláthatóság

Az Eht. 102. § alapján az Elnök határozatában átlátható működést biztosító kötelezettséget írhat elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban, és előírhatja a szolgáltató számára meghatározott információk nyilvánosságra hozatalát. Az Eht. 102-103. §-ai szerinti „átláthatóság” kötelezettség előírásának egyik alapvető célja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások igénybevételének bizonyos feltételei a Jogosult Szolgáltatók, illetve a Hatóság számára nyilvánosak, megismerhetők legyenek, beleértve a ténylegesen megkötött szerződések Hatóság általi megismerésének lehetőségét is (Eht. 102. § (2)). Ugyanakkor az átláthatóság kötelezettségét minden esetben valamilyen más kötelezettséggel együtt célszerű kiszabni, így más kötelezettségek (például az egyenlő elbánás) teljesítésének, illetve gyakorlati megvalósulásának eszközeként is szolgál.

Az átláthatóság az érintett piacokon elsősorban a jelentős piaci erejű szolgáltató által nyújtott szolgáltatások részletes (szerződési) feltételeinek nyilvánosságra hozatalát jelentheti. Ez segít a lehetséges versenyellenes magatartásformák (elsősorban a nem árjellegű versenytorzító magatartásformák, így például információ visszatartása, indokolatlan előírások) megelőzésében, láthatóvá tételében; a Jogosultak számára transzparens, a

megalapozott üzleti tervezést lehetővé tevő, illetve segítő viszonyok alakulnak ki, amely ezen kötelezettség hiányában más eszközzel nem érhető el. Az átláthatóság ilyen értelemben a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését, visszatartja továbbá a Kötelezett Szolgáltatót a hálózati szerződések körében a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Mivel a felsorolt versenyellenes magatartásformák a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételének minden területén jelentkezhetnek, ezért az átláthatóság követelményének a hozzáféréssel kapcsolatos műszaki paraméterekre is vonatkoznia kell.

Emellett az átláthatóság támogatja az egyenlő elbánás kötelezettség teljesülését és képes megakadályozni annak a lehetőségét, hogy a Kötelezett Szolgáltató a különböző Jogosult Szolgáltatókkal különböző feltételek mellett vagy különböző díjakon kössön hálózati szerződéseket, előnyben részesítve vagy hátrányba hozva ezzel egyes versenytársakat a piacon.

A Tanács a DH-2644-2/2008. számú határozattal lezárt első piacelemzés során is kirotta az átláthatóság kötelezettségét az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piacán, a fentiekben elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy az erőfölény és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások továbbra is indokoltá teszik ezen kötelezettség fenntartását a rendelkező részben foglalt módosításokkal.

Az átláthatóság keretében nyilvánosságra hozandó információk körében bővülés történt az előző határozathoz képest. A Kötelezett - a DH-2644-2/2008. számú határozatban meghatározottakon felül - köteles nyilvánosságra hozni az alkalmazott díjakat. Mivel a díjak a lényeges szerződési feltételek közé tartoznak, így azok nyilvánosságra hozatala a versenyprobléma által indokoltnak tekinthető. Az átláthatóság biztosítását szolgálja továbbá, hogy ezt követően a Hatóság honlapján (<http://www.nmhh.hu>) is közzétételre kerülnek az átláthatóság keretében megismerhető információk elérhetőségei.

Mivel a Kötelezett Szolgáltató már kialakította honlapján az átláthatóság kötelezettség keretében előírt információk nyilvánosságra hozatalára szolgáló felületet, a továbbiakban ennek frissítése, illetve kiegészítése a díjakkal az előző piacelemzés során kirótt kötelezettséghez képest nem okoz számottevő többletterhet a Kötelezett Szolgáltató számára, azaz a kötelezettség a versenyproblémával és az ebből fakadó lehetséges piactorzító magatartásokkal arányos.

III.4.2.2. Egyenlő elbánás

Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség a jelentős piaci erejű szolgáltatót visszatartja egyes versenyellenes magatartásformák alkalmazásától. Az érintett piacok esetében az egyenlő elbánás elsősorban azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató nem tesz a szolgáltatások igénybe vevői között a szolgáltatás ellenértéke és igénybevételének feltételei tekintetében különbséget. Az egyenlő elbánás jelen határozattal érintett piacok tekintetében a belső teljesítmény hiányában a Kötelezett Szolgáltató és a tőle elkülönült médiaszolgáltatók viszonylatát rendezheti, azaz a jelentős piaci erejű szolgáltató ezen a csoporton belül nem tehet indokolatlan különbséget a szolgáltatásnyújtás lényeges feltételeinek tekintetében. Ebben az esetben tehát az egyenlő elbánás azt biztosítja, hogy a

jelentős piaci erejű szolgáltató a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat igénybevevő más szolgáltatók esetében azonos feltételeket alkalmaz.

Az egyenlő elbánás a korábban vizsgált piactorzító magatartásformák közül hozzájárul a nem árjellegű versenyproblémák nagy részének – információ visszatartás, indokolatlan előírások, valamint az árjellegű versenyproblémák közül az árdiszkriminációnak a kezeléséhez. Az egyenlő elbánás, mint kötelezettség tehát megfelel a probléma jellegének, azáltal, hogy visszatartja a nagykereskedelmi szolgáltatót attól, hogy jelentős piaci erejét kihasználva különböző árakat alkalmazzon a szolgáltatást igénybe vevő médiaszolgáltatók felé, illetve a szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók kárára megváltoztassák a szolgáltatás igénybevételének feltételeit.

Az „egyenlő elbánás” és az „átláthatóság” kötelezettség együttes alkalmazásával összehasonlíthatóvá válnak a nyilvánosságra hozott szerződéses feltételek és a gyakorlatban alkalmazott szerződéses feltételek, ezáltal vizsgálhatóvá és átláthatóvá válik, hogy a Kötelezett Szolgáltató a médiaszolgáltatók vonatkozásában lényegét tekintve azonos körülmények között lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz-e vagy sem.

A Tanács a DH-2644-2/2008. számú határozattal lezárt előző piacelemzés során is kirította az egyenlő elbánás kötelezettségét, a fentiekben elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy az erőfölény és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások továbbra is indokoltá teszik ezen kötelezettség változatlan formában történő fenntartását.

A kötelezettség megfogalmazása tehát nem változott az előző piacelemzési határozathoz képest, az átláthatóság kötelezettség módosulása ugyanakkor explicitté tette, hogy az egyenlő elbánás követelménye az alkalmazott díjakra is vonatkozik. Fontosnak tartom ugyanakkor hangsúlyozni, hogy az egyenlő elbánás a lényegét tekintve azonos körülmények közötti azonos feltételek alkalmazását jelenti, a szolgáltatásnyújtás lényeges feltételeiben meglévő eltérések (azaz eltérő minőségű szolgáltatás) alapot jelenthet a díjakban meglévő különbségekre.

III.4.2.3. Költségalapúság

Az Eht. 108. §-a lehetővé teszi az Elnök számára költségalapúsággal és a díjak ellenőrizhetőségével kapcsolatos kötelezettségek előírását az összekapcsolási vagy hozzáférési szolgáltatások tekintetében, amennyiben a piacelemzés a hatékony verseny hiányát tárta fel és ennek következtében kötelezettségek híján az érintett szolgáltatók indokolatlanul magas díjakat vagy árprést alkalmazhatnak. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költségelszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti.

A költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettség a korábban vizsgált piactorzító magatartásformák közül megfelelően képes kezelni az árjellegű versenyproblémákat – az árdiszkriminációt és a túlzott árazást/keresztfinanszírozást.

A szigorú költségalapú árszabályozás alkalmazása alapvetően azon infrastruktúra elemekhez kapcsolódóan lehet indokolt, amelyek megkettőzésére nincs reális esély az elemzés előrettekintő időtávja alatt, illetve amelynek megkettőzése gazdasági szempontból nem életképes beruházás. A csak hosszú távon (illetve esetleg még hosszú távon sem)

megkettőzhetőnek ítélt infrastruktúrához való hozzáférés esetén egy alkalmas költségmodell számításain alapuló szabályozott ár alkalmazása indokolt. A piacmeghatározás (belépési korlátok vizsgálata) és a piacelemzés során megállapítottam, hogy az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra ilyenek tekinthető.

A Tanács a DH-2644-2/2008. számú határozattal lezárt piacelemzés során is kiróta a költségalapúság kötelezettségét, a fentiekben elvégzett vizsgálatok pedig azt támasztják alá, hogy az erőfölény és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások továbbra is indokoltá teszik ezen kötelezettségnek a rendelkező részben meghatározott módosításokkal való fenntartását.

Jelen határozatban az Antenna Hungáriát az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piaca esetén a költségalapúság keretében jelen határozat rendelkező részének I. számú melléklete szerinti FDC költségmodell beadására és az ez alapján kialakított (jövöhagyott/megállapított) díjak alkalmazására köteleztem. Az alkalmazott költségszámítási módszertan kiválasztása során szem előtt tartottam, hogy az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás esetében érett, kiforrott technológiáról van szó, ennek megfelelően stabil, kiszámítható költségviszonyok jellemzik, amely helyzet a szolgáltatás várható élettartamán nem változik, így a múltbeli költségviszonyok megfelelően jelzik előre a jövőben várhatóan felmerülő költségeket. Ilyen esetben a múltbeli költségeken alapuló FDC-módszertan alkalmazásával kialakított díjak alkalmazása a megfelelő megoldás a piaci problémára és az abból fakadó lehetséges árjellegű piactorzító magatartásformák kezelésére. A FDC-módszertan kiválasztása során tekintettel voltam arra is, hogy ezen költségszámítási módszer állhat a legközelebb a számviteli törvényben előírt önköltség-számítási szabályzathoz, ez által ezen típusú költségmodell elkészítése igényelheti a legkisebb erőforrást a kötelezett részéről. Tekintettel arra, hogy nem várható az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás rövid időn belüli lekapcsolása, így a hosszabb szabályozási időszak miatt nem tekinthető aránytalan tehernek az FDC költségmodell kialakítása és a költségmodellen alapuló díjak alkalmazása.

A DH-2644-2/2008. számú határozatban a Tanács a költségalapúság kötelezettség körében az FDC-módszertan alkalmazása helyett lehetővé tette a Kötelezett Szolgáltató számára egy maximált díjas rendszer alkalmazását. Jelen kötelezettség tartalmának megállapítása során megvizsgáltam a maximált díjas rendszer további alkalmazási lehetőségét, ennek során áttekintettem a maximált díjas rendszer alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatokat, az egyes Jogosult Szolgáltatók díjai között kialakult eltéréseket, valamint a költségalapúság és a számviteli szétválasztás kötelezettség keretében más piacokon alkalmazott FDC-módszertannal kapcsolatos szabályozói gyakorlatot és megállapítottam, hogy a Kötelezett Szolgáltató kimutatásai alapján összeállított FDC-költségmodell pontosabban képes leképezni a Kötelezett Szolgáltatónak a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban ténylegesen felmerült költségeit, mint a bázisra alapuló működő maximált díjas rendszer, ennek megfelelően hatékonyabb eszköznek tekinthető a lehetséges piactorzító magatartásformák (túlzó árazás, árdiszkrimináció) kezelésére. Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy a hatósági tapasztalatok szerint a maximált díjas rendszer nem feltétlenül eredményez költségalapú díjakat, hiszen a maximált díj egy múltbeli díj egyszerű indexálásával kerül meghatározásra, ami a tényleges költségviszonyoktól eltérő díjakhoz vezet. Ehhez képest az FDC-költségmodell valós hálózati elemekre és valós költségekre építve hatékonyabban meg tud felelni az Eht.-ban előírt költségalapúság kötelezettségének. A fentiek körében ki kell emelni,

hogyan az EU országokban – a vonatkozó európai uniós normák alapján – a költségalapúság kötelezettsége objektív, valós költségviszonyokon nyugvó költségmodellek alapján kerül kiszabásra.

A leírtak alapján megállapítottam, hogy az erőfölény és az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások kezelésére az FDC-módszertan tekinthető az indokolt és arányos szabályozói eszköznek.

Az alkalmazandó FDC-módszertan pontos tartalma az előző - DH-2644-2/2008. számú - határozat rendelkező részének I. számú mellékletében szereplő költségszámítási metodikához képest több helyen változott. A változások főbb okai a következők voltak:

- a jelen piacelemzési határozatban megszűnt az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piac érintettsége, ennek megfelelően az ezen a piacon kirótt kötelezettségek alkalmazását megszüntettem, ami szükségessé tette az FDC-költségmodell előírásainak módosítását is;
- az elmúlt évek FDC-modellekkel kapcsolatos szabályozói tapasztalatainak elemzése alapján szükségessé vált néhány, a költségszámítás szempontjából fontos módszertani előírás korrigálása;
- a könnyebb áttekinthetőség, a jobb érthetőség és az egyértelműség növelése érdekében további szerkezeti és tartalmi változtatásokat tartottam szükségesnek a módszertani leírásban.

A változtatások a következő területekre terjedtek ki:

A módszertan szerkezete az átláthatóság és egyértelműség javítása érdekében átalakult. A felülvizsgálat során a módszertan tagolását oly módon módosítottam, hogy az jobban tükrözze a modellépítési lépések logikai egymásra épülését és az egyes lépések során figyelembe veendő szempontokat.

A költségfelosztással kapcsolatos eljárás egyértelműsítése érdekében az FDC-módszertanhoz pontosabban illeszkedő költségfogalmak kerültek bevezetésre (közvetlen/közvetett/általános költségek) és párhuzamosan kivezetésre kerültek a függő/független költség fogalmak.

A módszertani lépések közül a homogén költségkategóriák költségeinek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre osztásával kapcsolatos előírások az egyértelműség javítása érdekében részletesebben kerültek kifejtésre, külön ismertetve a közvetlen, a közvetett és az általános költségek felosztása során követendő eljárást. Hasonló változtatás történt a hálózati elemek/üzleti tevékenységek költségeinek szolgáltatásokra osztásával kapcsolatos előírások tekintetében. Mindkét – allokációval kapcsolatos – előírás kiegészült a felhasznált vetítési alapok kialakításával és dokumentálásával kapcsolatos követelményekkel.

Szintén tartalmi változást jelent, hogy a módszertani lépések közül kikerült a hálózati elemek egységköltségével kapcsolatos számítás. Ezt az indokolta, hogy a hálózati elemek egységköltségének kiszámítása nem elengedhetetlenül szükséges a szolgáltatások egységköltségének meghatározásához, ugyanakkor az egységköltség kiszámításához szükséges megfelelő hálózati elem szintű szolgáltatásmennyiség előállítása a hálózati

elemek több szolgáltatás általi igénybevétele miatt sok esetben jelentős nehézségekbe ütközik. (Természetesen amennyiben egy adott hálózati elem esetében rendelkezésre áll a megfelelő – az adott hálózati elemet használó valamennyi szolgáltatás igénybevételét tükröző – szolgáltatásmennyiség, akkor azt a hálózati elem költségeinek szolgáltatások közötti megosztása során fel kell használni.)

A szolgáltatói terhek csökkentését szolgálja, hogy a módszertanból kikerült az előrejelzések készítésével, valamint a CVR-ek (amelyek FDC-modell esetében lineárisak) dokumentálásával kapcsolatos előírások.

A – DH-2644-2/2008. számú – határozat rendelkező részének I. számú mellékletének E/4. 10. pontjában található HCC-felsorolás megfelelően pontosítva átkerült a kialakítandó hálózati elemek közé. A módosításra azért volt szükség, mert a felsorolásban található kategóriák tartalmukban hálózati elemnek tekinthetők és nem felelnek meg a HCC-kel kapcsolatban elvárt homogenitás követelményének.

Tartalmi változást jelent, hogy – a korábban ismertetett szabályozói változások miatt – a módszertanból kikerültek az országos földfelszíni analóg televízió műsorszórási szolgáltatásra vonatkozó előírások, táblázatok.

Az FDC-módszertan kialakítása során a Kötelezett Szolgáltatónak a műsorszórás szolgáltatásra vonatkozó tőkeköltség-szorzó (a továbbiakban: WACC) tárgyév utolsó napján hatályos megfelelő értékét kell alkalmaznia, ami a Hatóság honlapján közzétett célsáv alsó értéke (2012. évre vonatkozóan 12,6%). A sávszél alsó értékének előírását az indokolta, hogy a műsorszórás, ezen belül a földfelszíni analóg műsorszórás természetes monopol helyzete miatt a jelentős piaci erejű szolgáltató kockázatának befektetői megítélése alapvetően kedvezőbb, mint a tőkeköltség számítása során figyelembe vett külföldi összehasonlíthatóságoké. Utóbbiaknál ráadásul a digitalizáció megtörtént vagy előrehaladott állapotban van és ennek megfelelően nagyobb versennyel szembesülnek, aminek következtében a digitalizációhoz kapcsolódó beruházásaik jelentősebb kockázatnak vannak kitéve. Ezeket a különbségeket az alkalmazott módszertan nem tudja számszerűsíteni, így indokolt a kockázatok felülbecslésének elkerülése érdekében a WACC értéket a sáv alsó végéhez közel megállapítani. Ugyanakkor a felfelé mutató potenciális kockázatokat (pl. a mérethatékonyság és a kockázatmentes kamatláb különbsége) a módszertan már eleve tartalmazza, így nem azonosítható olyan külső tényező, ami a sávon belül a magasabb értékek felé történő elmozdulást tenne indokoltá.

A fentiek alapján jelen határozatban előírt költségalapúság (a jelen határozatban meghatározott más kötelezettségekkel együtt) az arányos és indokolt szabályozási eszköz az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás piacán feltárt piaci probléma (és az általa okozott lehetséges piactorzító magatartásforma, azaz a túlzó árazás lehetősége) orvoslására.

III.4.2.4. Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

Az Eht. lehetőséget teremt az Elnök számára, hogy hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára.

Ennek keretében az Elnök többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő.

A hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség a korábban vizsgált piactorzító magatartásformák közül megfelelően képes kezelni a hozzáférés megtagadását.

A Tanács a DH-2644-2/2008. számú határozattal lezárt piacelemzés során is kiróta ezen kötelezettséget az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi piacán, az ezt megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen. A szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra továbbra is a Kötelezett Szolgáltató tulajdonát képezi, így a szolgáltatás nyújtásának lehetősége továbbra is függ az infrastruktúrához való hozzáféréstől. A hozzáférés hiányában nem lehetséges a Jogosultak számára az analóg földfelszíni platformon való megjelenés. A hozzáférés kötelezettségének fenntartása viszont képes orvosolni ezt a problémát.

A lehetséges piactorzító magatartásformák vizsgálata alapján tehát úgy értékeltem, hogy az országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás tényleges igénybevehetőségének érdekében indokolt és arányos a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség fenntartása a rendelkező részben meghatározott módosításokkal.

A rendelkező részben történt változások az egyértelműsítést, valamint a feltárt lehetséges piactorzító magatartásformának való jobb megfelelést szolgálják. A rendelkező részből kiderül, hogy a hozzáférési kötelezettség kiterjed az „országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás” nyújtására, valamint mindazon hálózati elemekhez, hálózati szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, amelyek a földfelszíni analóg rádió műsorszórás nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételéhez szükségesek. A DH-2644-2/2008. számú határozathoz képest, amely csak a hozzáférés indokolatlan visszavonását tiltotta meg a Kötelezett Szolgáltató számára, jelen határozat általánosan írja elő a hozzáférést, valamint a megfelelő nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtását. Erre azért van szükség, mert az azonosított piactorzító magatartásforma – a hozzáférés megtagadása – nem csak a már meglévő jogosultak, hanem egy esetleges új jogosult esetében is felmerülhet.

B. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

A GVH észrevételei a HF/4116-16/2011. számú határozattervezet

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 20. §-ára, illetve a Hatóság és a GVH közötti együttműködési megállapodás V. fejezetére hivatkozva 2013. november 8-án megküldte a HF/4116-16/2011. számú határozattervezetre vonatkozó észrevételeit.

A GVH észrevételében jelezte, hogy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló, többször módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 38. § (2) bekezdése értelmében a jövőben folytatandó versenyfelügyeleti eljárásokban a jelen álláspontban foglaltak a GVH Versenytanácsát nem kötik. Ennek megfelelően a tárgyban megjelölt elektronikus hírközlési piacokkal kapcsolatos konkrét versenyfelügyeleti eljárásokban a GVH Versenytanácsa az Elnök határozataiban meghatározottól eltérő piacokat határozhat meg, illetőleg az egyes vállalkozások piaci helyzetét, gazdasági erőfölényes pozícióját eltérően ítélni meg. Mindez az Európai Unió Bizottságának piacelemzéséről és a jelentős piaci erő értékeléséről szóló iránymutatása (a továbbiakban: Iránymutatás) 25. pontjában is foglaltakkal összhangban van. Tekintettel ugyanakkor a jogbiztonság és a jogalkalmazás kiszámíthatóságának általános követelményére, valamint az Iránymutatás 24-25. pontjából kiolvasható azon célkitűzésre, hogy az ilyen eltérések csak valóban indokolt esetben forduljanak elő, a GVH az ilyen ügyek vizsgálati szakaszában a két hatóság között létrejött megállapodásnak megfelelően a jogalkalmazás egységének megőrzése érdekében konzultálni fog a Hatósággal.

A GVH általános észrevételében jelezte, hogy egyetért a határozattervezet azon megállapításával, hogy az „Országos földfelszíni analóg televízió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” elnevezésű piac érintettsége megszűnt és ennek megfelelően az Antenna Hungária Zrt. jelentős piaci erejű szolgáltatóként való azonosítása a továbbiakban nem indokolt. A GVH egyetért továbbá a határozattervezet azon megállapításával is, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás szolgáltatás nagykereskedelmi piaca” szabályozási szempontból továbbra is érintett piacnak tekintendő, továbbá azzal, hogy ezen a piacon továbbra is indokolt az Antenna Hungária Zrt. jelentős piaci erejű szolgáltatóként történő azonosítása. A GVH egyetért az ezen a piacon korábban kiszabott kötelezettségek fenntartásával, illetve azok határozattervezetben foglalt módosításával is.

A GVH a határozattervezet részletes (pontosító) jellegű észrevételeket is tett. A GVH egyetért azzal, hogy az „Országos földfelszíni analóg rádió műsorszórás” földrajzi piaca országos, ugyanakkor megfontolásra javasolja a piac földrajzi kiterjedésének értékelését az Iránymutatás 55-60. pontjainak (ezen belül különösen az 59. pont) figyelembe vételével.

A GVH a határozattervezet Indokolás A. fejezet 1.9.3. c) pontjával kapcsolatban megjegyzi, hogy a versenyjog a jelentős piaci erővel való visszaélés fogalmát nem ismeri és javasolja a

megfogalmazás oly módon történő pontosítását, amely a „jelentős piaci erő” helyett a „gazdasági erőfölény” fogalmát alkalmazza.

A GVH megfontolásra javasolja a határozattervezet Indokolás A. fejezet III.4.1.1. alpontjának címéből a „versenyprobléma” szó kihúzását. Álláspontja szerint ugyanis önmagában nem az jelenti a versenyproblémát, ha egy vállalkozás gazdasági erőfölényben van, hanem az, ha azzal visszaél.

A GVH nem ért egyet a határozattervezet Indokolás A. fejezet III.4.1.2.3. pontjában foglalt azon általános érvényű megállapítással, hogy „a piaci verseny nem árjellegű eszközökkel történő torzítására általában akkor kerülhet sor, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége korlátozott”. Álláspontja szerint a jelentős piaci erővel (különösen a gazdasági erőfölénnyel) rendelkező vállalkozások a verseny korlátozását eredményező magatartásokat árjellegű eszközökkel és nem árjellegű eszközökkel is képesek megvalósítani, ezek bizonyos mértékig felcserélhetők egymással. Ennek megfelelően a GVH megfontolásra javasolja a következő megfogalmazás alkalmazását: „a piaci verseny nem árjellegű eszközökkel történő torzítását a jelentős piaci erővel rendelkező vállalkozások különösen abban az esetben alkalmazzák, ha az árszabályozás következtében nem áll rendelkezésre számukra az árdiszkrimináció lehetősége”.

A GVH általános észrevételében megfogalmazott álláspontját tudomásul veszem.

A GVH részletes észrevételeit a következőképpen vettem figyelembe:

A GVH-nak a földrajzi piac kiterjedésével kapcsolatos vizsgálatokra vonatkozó észrevételéhez kapcsolódóan, a határozat egyértelműségének növelése érdekében pontosítottam a határozattervezet Indokolás A. fejezet I.7. pontjában található indokolást.

A GVH-nak a határozattervezet Indokolás A. fejezet I.9.3. c) pontban található megfogalmazás pontosításával kapcsolatos javaslatát figyelembe vettem és a tervezet szövegét ennek megfelelően módosítottam.

A GVH-nak a határozattervezet Indokolás A. fejezet III.4.1.1. alpontjának címében található „versenyprobléma” szó kihúzásával kapcsolatos észrevétele alapján nem módosítottam a határozattervezetet. Az ex-ante versenyszabályozás esetében önmagában a gazdasági erőfölényes helyzet – tehát az a gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa – megalapozza a kötelezettségek kirovását. Az alapvető versenyprobléma tehát a hatékony verseny hiánya, illetve a jelentős piaci erő jelenléte, ami lehetővé teszi a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató számára különböző versenytorzító magatartásformák alkalmazását. Megjegyzem, hogy a határozattervezetben használt, az elmúlt évek szabályozói gyakorlatában kikristályosodott terminológia, amely az erőfölényes helyzetet a „versenyprobléma”, míg az erőfölénnyel való visszaélés lehetséges eseteit a „lehetséges versenytorzító magatartásforma” megnevezéssel írja le, az ok (erőfölény) és az okozat (lehetséges visszaélés) egyértelmű elkülönítését szolgálja. Az egyértelműség további növelése érdekében – tekintettel a GVH-nak az I.9.3. c) pontjával kapcsolatos észrevételére is – a III.4.1.1. és a III.4.1.2. alpontjait oly módon pontosítottam, hogy a „gazdasági erőfölény” helyett a „jelentős piaci erő” megfogalmazást alkalmazom.

A GVH-nak a határozattervezet Indokolás A. fejezet III.4.1.2.3. pontjával kapcsolatos észrevételét figyelembe vettem és a megfogalmazást a GVH módosítási javaslatát alátámasztó álláspontjának megfelelő tartalommal pontosítottam.

C. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

Szolgáltatók és társadalmi szervezetek észrevételei a határozat tervezetéhez

Jelen határozat tervezetét 2013. október 17-én, HF/4114-17/2011. számon az Eht. 40. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően, az érdekeltekkel folytatott egyeztetés érdekében közzétettem. A határozattervezettel kapcsolatban az egyeztetésre nyitva álló határidőn belül nem érkezett észrevétel.

D. fejezet

Notifikációs eljárás eredménye

Az Elnök az érdekeltekkel történő egyeztetést követően az Eht. 71. § (1) bekezdése, valamint a 2002/21/EK Irányelv 7. cikk (3) bekezdése alapján 2013. november 15-én bejelentette a tervezetet – annak részletes indokolásával együtt – az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak (a továbbiakban: Bejelentés).

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

- a) kísérő levél és a 2008. október 15-én megjelent C(2008)5925 Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,
- b) a határozattervezet magyar nyelven, és
- c) a GVH határozattervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven.

Az Elnök a b) pontban foglalt dokumentum kapcsán azzal a kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz, hogy a dokumentum egyes részeit – szolgáltatói kérésre tekintettel – az Európai Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a b) pontban foglalt dokumentumot az Elnök két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A Bejelentést az Európai Bizottság HU/2013/1537 számon 2013. november 15-én vette nyilvántartásba.

A Bejelentéssel kapcsolatban az Európai Bizottság 2013. november 28-án kiegészítő információk szolgáltatását kérte. A Bizottság a nemzeti konzultáció lebonyolításának pontos időpontjával, az országos analóg földfelszíni televízió műsorszórás lekapcsolásának dátumával, illetve ezzel kapcsolatban a vonatkozó nagykereskedelmi piac ex-ante szabályozási szempontból való érintettségének megszűnésével kapcsolatban tett fel tisztázó jellegű kérdéseket. A Bizottság információt kért az országos analóg földfelszíni rádió műsorszórás lekapcsolásának várható időpontjáról, illetve arról, hogy ez bekövetkezik-e a piacelemzés előretekintő időtávján. A Bizottság kérdésként fogalmazta meg, hogy várható-e változás az analóg földfelszíni rádió műsorszórás piacán fennálló piaci helyzetben, illetve milyen platform veszi majd át az országos analóg földfelszíni rádió műsorszórás helyét a lekapcsolás után. A Bizottság információt kért az analóg földfelszíni rádió műsorszórás igénybevételével rádiót hallgató felhasználók arányáról, a DVB-T rendszerű műsorszórás szolgáltatás igénybevételével rádiót hallgató felhasználók arányáról, a DAB+ és DVB-T rendszeren szolgáltatást nyújtó egyéb (az Antenna Hungárián kívüli) szolgáltatókról. A Bizottság az FDC-HCA kötelezettséggel kapcsolatban tisztázó jellegű kérdést tett fel a szabályozás nélküli ár szintjével kapcsolatban.

A Hatóság a megjelölt határidőben (2013. december 3-án) elküldte válaszát, amelyben az Európai Bizottság által kért, a tervezetben foglalt szabályozást alátámasztó információkat részletesen kifejtette.

Ezt követően 2013. december 5-én az Európai Bizottság további információt kért a nemzeti konzultáció lezárásának pontos dátumáról, valamint az országos analóg földfelszíni rádió műsorszórás várható lekapcsolásáról, amire a Hatóság december 5-én válaszolt. Az Európai Bizottság 2013. december 9-én újabb kérdést fogalmazott meg az Antenna Hungária piaci részesedésével kapcsolatban, amire a Hatóság december 9-én válaszolt.

A Bejelentéssel indult eljárás lezárásaként az Európai Bizottság 2013. december 16-án kelt magyar nyelvű levelet küldött, amelyben a 18. piaci határozattal kapcsolatban az alábbi észrevételt tette.

Az előzetes szabályozás hatékonysága felügyeletének szükségessége.

A Bizottság jelzi, hogy a „műsorterjesztési szolgáltatás tartalom végfelhasználók felé való eljuttatása céljából” elnevezésű piacot a Bizottság már nem ajánlja előzetes szabályozásra, mivel – elsősorban az analógról a digitális platformokra való áttérés következtében – az egyes platformok közötti verseny növekedésével és a kapacitásbeli korlátok csökkenésével várhatóan valóban verseny alakul ki ezen a piacon.

A Bizottság ugyanakkor tudomásul veszi, hogy az NMHH által közölt információk szerint az analóg kikapcsoláshoz szükséges jogi feltételek a piac-felülvizsgálat alatt még nem fognak teljesülni. A Bizottság továbbá tudomásul veszi az NMHH azon állítását, hogy más lehetséges szolgáltató a szóban forgó piac megszűnéséig fennmaradó időszak alatt nem lesz képes az analóg rádió műsorszórási infrastruktúrába úgy beruházni, hogy beruházása megtérüljön, és ezért nem tűnik valószínűnek, hogy az analóg platform duplikálása révén verseny keletkezne.

A Bizottság ugyanakkor úgy látja, hogy a platformok közötti verseny jövőbeni alakulása szükségessé teheti a három kritérium szerinti újraértékelést. Ahogy arra az NMHH is rámutatott, a digitális földfelszíni rádió és televízió műsorszórás jelenleg a lakosság 30%, illetve 10,3%-át fedi le. Ezenkívül a háztartások 52%-a rendelkezik vezetékes internet-hozzáféréssel, illetve a háztartások 11%-ában van az internetes rádió nem helyhez kötött vételét lehetővé tevő mobilinternetet használó személy. A kábeltelevíziós hálózat a települések 68%-ában, az IPTV szolgáltatás 40%-ukban elérhető. E lefedettség ellenére a Bizottság tudomásul veszi, hogy igen kevés rádióhallgató veszi igénybe ezeket a lehetséges helyettesítő platformokat, és ezért az NMHH úgy ítéli meg, hogy e platformok nem jelentkeznek lényeges korlátozó tényezőként.

A Bizottság ugyanakkor arra kéri az NMHH-t, hogy továbbra is kísérje figyelemmel a piacot, és vizsgálja azt felül, ahogy a platformok közötti verseny tekintetében a felhasználók arányának megnövekedésében vagy az analóg rádió műsorszórási szolgáltatás piacának a hatékony verseny felé való elmozdulásában lényeges változást észlel. Tekintettel továbbá arra, hogy a piac előző felülvizsgálatára 2007-ben került sor, a Bizottság azt kéri az NMHH-től, hogy következő piac-felülvizsgálatát időben végezze el, így biztosítva az uniós keretszabályozásnak és különösen a keretirányelv 16. cikke (6) bekezdésének betartását.

A Bizottság rögzíti, hogy a keretirányelv 7. cikkének (7) bekezdése értelmében az NMHH jogosult elfogadni az intézkedéstervezetet, és ha így tesz, erről köteles tájékoztatni a Bizottságot.

A Bizottság észrevételének megfelelően a továbbiakban is figyelemmel kísérem a piaci fejleményeket és amennyiben az analóg rádió műsorszórási szolgáltatás piacának a hatékony verseny felé való elmozdulásában lényeges változást észlelek, a szabályozást felülvizsgálom.

Budapest, 2013. december 30.

PH.

dr. Karas Monika s.k.
elnök